

Onsdagen den 30 januari

Kl. 09.00–12.09

---

§ 1 Partiledardebatt

Partiledardebatt

Anf. 1 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Sverige har en ny regering. Efter en lång regeringsbildning har en ministär med Socialdemokraterna och Miljöpartiet de gröna tillträtt, på grundval av januariavtalet med Centern och Liberalerna.

Det är ett nytt läge i svensk politik. I och med denna överenskommelse i mitten finns grunden för att göra det bästa för vårt land. Nu finns ett parlamentariskt stöd för ambitiösa reformer.

Runt om i Europa och i världen har högerpopulistiska och extrema nationalistiska partier vunnit makt och inflytande. Sverige har dock valt en annan väg.

Sverige har problem på ett antal områden, men vi har också verktygen för att lösa dessa problem. Våra statsfinanser är goda tack vare den förra mandatperiodens ekonomiska ansvarstagande. Arbetsmarknaden är mycket stark; sysselsättningsgraden i Sverige är den högsta som har uppmätts i något EU-land. Kampen för jobb och full sysselsättning är alltid en prioritet för en socialdemokratiskt ledd regering. Landet har vad som är nödvändigt för att angripa problemen.

Fru talman! Utgångspunkten för mittensamarbetet i svensk politik är försvaret av den liberala demokratins grunder: en stark rättsstat, ett orubblikt skydd för den enskilda människans fri- och rättigheter, motstånd mot främlingsfientlighet samt försvar av oberoende fria medier, jämställdhet, jämlikhet och lika förutsättningar oberoende av bakgrund.

Men för att säkra demokratin och det öppna samhället behövs mer än stora ord. Folkstyret måste ha kraft att angripa problem som människor upplever. Vi som har fått väljarnas förtroende ska visa att vi förmår förbättra livet för människor i vardagen, och det i hela vårt land.

Framtidstron och tilliten växer när arbetstillfällena blir fler, när nya bostäder byggs och när välfärden finns där för var och en. Den växer när vi knäcker de kriminella gängerna och deras makt och när människor känner sig trygga där de bor, oavsett vem de umgås med och oavsett hur de är klädda. Den växer när vi fullt ut inser vidden av klimatkrisen och ställer om samhället mot hållbarhet. Den växer när var och en som har arbetat ett helt arbetsliv vet att ålderdomen inte innebär fattigdom utan en rimlig pension som inte beskattas hårdare än lönen.

Fru talman! För en dryg vecka sedan började omkring 100 studenter vid den nya polisutbildningen vid Malmö universitet. När de är färdiga kommer de att vara ett mycket viktigt tillskott för en växande poliskår.

Den nya brottslighet som har vuxit fram skrämmer – hänsynslösheten, tillgången till tunga vapen och hoten mot vittnen. Värst drabbade är vanliga hederliga människor i de utsatta områden där de kriminella gängen ofta verkar.

Vi vet vad som behöver göras för att knäcka gängen; vi är mitt uppe i detta arbete. Det är fler poliser och hårdare straff för grovt vapenbrott och övergrepp i rättssak som är avgörande, men det handlar också om bättre skolresultat och ett levande civilsamhälle i alla bostadsområden, särskilt de utsatta. Staten kommer att knäcka gängen, men för en långsiktig förändring krävs hela samhällets engagemang.

Fru talman! I svensk politik finns i grunden två synsätt när det gäller att angripa arbetslösheten: Antingen sänker man priset på dem som saknar arbete eller så höjer man deras värde. Det förra görs till exempel med konstant lägre löner; det senare görs genom att ge arbetslösa nya färdigheter.

Min erfarenhet är att låga löner inte löser arbetslösheten. Behöver du anställa en busschaufför spelar det ju ingen roll om lönekostnaden är 5 kronor i timmen – det är busskörkortet som är det väsentliga. I yrken där efterfrågan är stor måste vi ha kapacitet att utbilda fler, både för att angripa arbetslösheten och för att klara rekryteringen till välfärden och till andra sektorer som behöver anställa.

Fru talman! Sverige är ett litet land med en stolt tradition av att delta i det globala samtalet. I decennier har vi gjort vad vi kan för att bidra till fred, nedrustning och utveckling. Det är ett arbete som också ligger i vårt eget intresse.

Nu ifrågasätts den internationella ordning som vi har kunnat lita på. Handelskrig mellan USA och Kina hotar den ekonomiska stabiliteten, och vår egen europeiska familj plågas av Storbritanniens utträde. Vi har världens mest våldsamma konflikter, som tycks pågå med svårigheter att få till ett slut. Våldet i Syrien berör oss särskilt genom de många offer som har fått en fristad i vårt land.

Också i Sverige finns det krafter som vill att vi vänder oss bort från vår omvärld och att vi lämnar det europeiska samarbetet, men EU är en nödvändig del av lösningen på Sveriges utmaningar. EU kan definitivt fungera bättre för vanligt folk och för hela vårt land, men att lämna detta samarbete skulle innebära stora risker för jobben, för välfärden och för tryggheten. I vår går Sverige till EU-parlamentsval, och jag kommer att ta debatten med dem som vill se Sverige lämna EU vid varje tillfälle som ges.

Fru talman! Sverige är ett litet land för stora konflikter. Om vi kan undvika splittring och extremism och att dessa slår rot i den svenska debatten är möjligheterna till brett politiskt samarbete goda.

Det är ett nytt läge i svensk politik. Grunden är lagd för viktiga reformer. Verktögen i form av resurser och politisk vilja finns. Nu tar vi oss an det politiska arbetet. Jag känner arbetslust och tillförsikt inför detta, både samarbetet och kompromisserna.

(Applåder)

Anf. 2 ULF KRISTERSSON (M):

Fru talman! Så fick Sverige till slut en regering, mer än fyra månader efter valet och efter den längsta och märkligaste regeringsbildningen i modern svensk historia.

Det är precis samma vänsterregering som före valet, bara mindre: 116 av riksdagens 349 mandat. Det är en regeringskonstellation som bara förenas i vad de är emot, som saknar gemensam politisk idé och som ska hålla samman genom ömsesidiga misstroendehot eller gemensam rädsla för extraval. Socialdemokraterna ska nu genomföra vad de har bekämpat i decennier. Detta är de ovilligas politiska pakt.

Här finns många ironier, som att jag skulle få uppleva att bli politiskt omsprungen på högerbanan av Jonas Sjöstedt i viljan att sänka skatten för dem som tjänar allra mest. Det var lite oväntat. Att ta bort värnskatten är ju i grunden klokt, men Socialdemokraterna hade vrålat ursinnigt om vi hade gjort det. Jag lyfter därför på hatten och tackar Jonas Sjöstedt!

(Applåder)

Vi moderater kommer nu med engagemang att driva konstruktiv opposition med lika betoning på båda orden, konstruktiv för att göra det allra bästa för Sverige, opposition för att varje demokrati behöver ett alternativ som helljärtat står upp för sina egna värderingar och inte köpslår om andras. Moderaterna kommer att vara ett borgerligt parti man kan lita på.

Fru talman! I den verkliga verkligheten finns de stora problem kvar som dominerade hela valåret: vårdköer där sjuka människor väntar orimligt länge, tusentals nior som lämnar grundskolan utan betyg till gymnasiet eller möjlighet till jobb, misslyckad integration som blir segregation och utanförskap och grov organiserad brottslighet som rekryterar barn in i kriminalitet.

Ingenting av det här tog fyra månaders paus bara för att regeringsbildningen gjorde det, för Sverige har inga tillfälliga problem. Den nygamla regeringen ärver nu sina politiska misslyckanden. Det har varit 125 skjutningar sedan september, senast i går på Ica i Järfälla och i förrgår i Tensta. Barn attackerar varandra med kniv, häromveckan på en skola i Tyresö och i lördags på en ungdomsgård utanför Västerås. Tre barn sitter nu misstänkta för mordförsök. Vi som själva är tonårsföräldrar känner och förstår oron. Är våra barn säkra därute? Kan de vara ute en lördagskväll, som vi kunde?

Gränspolisen larmar igen om att vi inte har kontroll över Sveriges gränser. En polisinspektör i Stockholm berättar att de saknar allt från lokaler till datorer.

Det här är ett Sverige där själva samhällskontraktet knakar i fogarna, där hårt arbetande skattebetalare upplever att staten inte står för sin del av kontraktet.

Att januariöverenskommelsen nu lovar att avskaffa värnskatten är jättebra. Att den hotar att införa friår är jättedåligt. Men nästan ingenting i denna motvilliga överenskommelse tar ju sikte på vår tids mest akuta problem. Januariöverenskommelsen har skarpare förslag för att bygga fler altaner än för att bekämpa fler brott. Den säger ingenting om hur bidragsberoendet i Sverige ska brytas, för det här är en regering som prioriterar annat. Det är bråttom med altaner och friår. Då får statens kärnuppgifter vänta.

Vi moderater gick till val på att återupprätta det svenska samhällskontraktet. Vi har förslag som stärker försvaret, som leder Sverige in i Nato och som ger polisen, tullen och domstolarna de verktyg de behöver. Och Sverige behöver en stor bidragsreform, inte ett nytt ledighetspaket. Sverige behöver helt enkelt riktig borgerlig politik.

Fru talman! Om inte Sverige tar tag i problemen blir all politik en ständigt pågående brandkårsutryckning – politik för att överleva dagen, inte politik som gör oss redo för morgondagen. Vi måste alltså inte bara ta tag i Sveriges problem utan också ta fasta på Sveriges möjligheter.

För det första: Sverige behöver en ny politik för företagsamhet. Ska Sverige förbli en världsledande kunskapsnation måste fler både kunna och vilja läsa de svåraste och de längsta utbildningarna.

Med M-KD-budgeten i december får alla nu sänkt skatt, men de höga marginalskatterna fortsätter att bestraffa det vi borde belöna. Sverige borde få en regering som alltid står upp för det svenska näringslivet för att den vill det, inte en regering som gör det ibland för att den tvingas till det.

För det andra: Sverige behöver en ny politik för jämlikhet, sammanhållning och social rörlighet. Den svenska jämlikheten länkar oss ut till vår historia av fria och självägande bönder. Den binder ihop stad och land, kvinnor och män, rik och fattig. Den uppmuntrar nyfikenhet och riskvilja.

Men jämlikheten kan inte längre bygga på ständigt högre skatter för den som jobbar och allt högre bidrag för den som inte gör det, för nu är det kunskap som avgör jämlikheten. Och bara kunskap kan bryta utanförskap där barn aldrig ser sina föräldrar gå till jobbet, där vuxna inte talar svenska eller förstår vårt lands skrivna lagar och oskrivna regler, där hundratusentals människor aldrig får en chans till en egen klassresa och där många barn inte ens får lära sig hur man löser den biljetten.

Fru talman! Moderaterna kommer nu med full kraft att vara borgerlig opposition till den här regeringen. Vi kommer att visa hur Sverige kan välja en mycket bättre väg. Och den uppgiften, fru talman, kommer förr eller senare att leda till en annan förändring, för borgerlig politik trivs och drivs bäst i en borgerlig regering.

(Applåder)

Anf. 3 JIMMIE ÅKESSON (SD):

Fru talman! Så har vi då till slut, efter mer än fyra månaders kaos, en regering på plats och en statsminister. Det är ingen ny statsminister och ingen ny regering. Trots att båda regeringspartierna tydligt gick bakåt i valet i höstas är det ändå samma statsminister och samma partier som besitter makten i Rosenbad. Man tänker förstås då att detta inte alls var den vilja som väljarna gav uttryck för i september. Då röstade man faktiskt bort den här regeringen.

Samtidigt, fru talman, sitter inte den här regeringen där på samma villkor nu som under den förra mandatperioden. Vi ser ett nytt politiskt landskap träda fram, och i det nya landskapet är inte regeringen bara en utpräglad vänsterregering. Den företräder hela den vänsterliberala majoriteten här i riksdagen, om än i form av en på papperet ytterligt svag minoritetsregering.

Med detta perspektiv, fru talman, är den här utvecklingen varken särskilt förvånande eller särskilt ologisk – tvärtom. Så här ser det ut i vår omvärld. Sverige har blivit ett mer normalt land i en europeisk kontext. Även svensk politik skulle förr eller senare hamna i ett läge där de frågor som är relevanta i samtiden också får stå i centrum för hur den politiska kartan ritas. I grunden är det positivt, något som bör bejakas, även om jag förstår helst hade sett en helt annan majoritet än den vänsterliberala allians som just nu ligger till grund för regeringsbildningen.

Fru talman! Mot denna vänsterliberala allians är Sverigedemokraterna i opposition. Vi kommer att vara en offensiv opposition, en offensiv opposition mot slaphänt hantering av grov organiserad brottslighet, mot kravlös och splittrande integrationspolitik, mot den aviserade återgången till en ansvarslös migrationspolitik, mot skattesänkningar för de rikaste på bekostnad av döende cancerpatienter och barn med funktionsnedsättning, mot ineffektiv miljöpolitik som utarmar landsbygden och svensk konkurrenskraft.

Fru talman! Sverigedemokraterna kommer att vara en offensiv konservativ opposition i Sveriges riksdag. Varje dag kommer vi här i Sveriges riksdag att ta kampen för tryggheten – trygghet på gator och torg, trygghet i hemmet, trygghet på jobbet, trygghet i ålderdomen, trygghet vid arbetslöshet och trygghet vid sjukdom.

Fru talman! Vi kommer att slåss för att återupprätta ett folkhem byggt på gemenskap, hemkänsla, tillit, flit och plikt. Varje dag kommer vi att kämpa för det Sverige som så många svenskar fortfarande känner sitt land, som det trygga sammanhållna Sverige.

Det är också det öppna Sverige, det Sverige som förstår vikten av samarbete och handel med omvärlden, som förstår att man bäst löser gemensamma problem genom gemensamma ansträngningar och som ser som sitt ansvar att hjälpa till i de delar av världen där livsvillkoren är avsevärt sämre än här. Det är ett Sverige som också tar ansvar för denna öppenhet och inte låter öppenheten äventyra välfärden, tryggheten, sammanhållningen och vår rätt att själva forma vårt samhälle, ett Sverige som inte äventyrar själva portalparagrafen i regeringsformen: All offentlig makt utgår från folket.

Fru talman! Detta är våra prioriteringar under denna mandatperiod.
(Applåder)

Anf. 4 ANNIE LÖÖF (C):

Fru talman! Under de senaste fem månaderna har riksdagens åtta partier och deras partiledare stått i fokus. Men samhällsproblemen har inte väntat på att Sverige ska få en ny regering på plats. Sverige står fortfarande inför stora problem.

Vi ser hur jobbklyftan mellan inrikes och utrikes födda fortfarande delar vårt land. Vi ser hur klimathotet med fortsatt höga utsläpp från transportsektorn påverkar både vårt land och vår planet negativt. Vi ser hur hot mot jämställdheten, rättsstaten och medmänskligheten från högerpopulistiska krafter finns kvar och i vissa fall har vuxit sig starkare. Sverige är ett land med alldeles för hög psykisk ohälsa, där din bostadsort avgör hur snabbt du får vård och hjälp när du behöver det. Ska vi klara av att möta dessa utmaningar krävs betydligt mer liberal reformpolitik.

Den regering som tillträdde i förra veckan var inte min eller Centerpartiets favoritlösning, men när nästan alla andra partier stod fastlåsta i sina positioner stod valet till sist mellan en regering beroende av två liberala partier och en regering beroende av främlingsfientliga högerpopulister. I ett besvärligt parlamentariskt läge valde Centerpartiet att ta ansvar och visa handlingskraft. Vi valde en lösning där vi fick ordentligt genomslag för liberal centerpartistisk politik.

Vi har fått en överenskommelse på plats som innebär att politiken börjar svara på de problem som Sverige står inför och där det kommer att genomföras fler liberala reformer än under de två senaste mandatperioderna. Den förra mandatperiodens olyckliga vänstersväng har därmed avbrutits.

Ska Sverige bli ett starkare land i morgon måste företagens villkor bli bättre. Det är nämligen företagen som skapar jobben och gör att fler människor kan ha kollegor, ingå i ett sammanhang och ha en lön. Livet måste bli enklare men också roligare för den som väljer att satsa på sin dröm att starta ett företag och anställa medarbetare. Det är därför vi så envist har drivit på för lägre arbetsgivaravgifter, för att minska regelkrånglet och för att sänka skattetrycket både för den som driver företag och för den som jobbar. Det är därför vi har kämpat för att liberalisera arbetsmarknaden och sänka trösklarna till första jobbet för den som är nyanländ.

Ska Sverige bli ett tryggare land ska vården finnas där för dig och mig. Då måste vi få bort ojämlikheten i att det tar olika lång tid innan man får träffa läkare eller sjuksköterskor beroende på var i landet man bor. Alla människor ska få samma möjlighet till ett värdigt liv, och därför har Centerpartiet fullt fokus på att korta värdköerna, införa fast läkarkontakt, ge människor med psykisk ohälsa vård och stöd snabbare och, inte minst, återställa LSS och den personliga assistansen. Detta är inte bara vårdreformer utan frihets- och trygghetsreformer som gör verklig skillnad i människors liv.

Om vårt land ska fortsätta att ligga i framkant vad gäller den gröna omställningen får vårt miljö- och klimatarbete inte avstanna. Vi måste få ned utsläppen från transportsektorn, vi måste se till att vår vardag inte innehåller farliga gifter och vi måste göra det tydligt och enkelt att välja de lösningar som är bäst för såväl oss själva som vårt klimat. Det är anledningen till att vi målmedvetet arbetar för en kraftfull grön skatteväxling och driver på för att ställa om till en grön fossilfri transportsektor genom en förstärkt klimatbonus för personbilar, förbud mot mikroplaster och miljöskatter på farliga kemikalier.

För Centerpartiet är det också avgörande att hela landet får likvärdiga villkor så att du har samma möjligheter och förutsättningar oavsett var du väljer att bo. Vi är garanten för detta perspektiv i svensk politik.

I januariavtalet har vi fått fram tydliga frihetsreformer för den svenska landsbygden. Vi har drivit på för att stärka den privata äganderätten till skogen. Vi har fått igenom en grundlig förändring av strandskyddslagstiftningen för att skapa bättre förutsättningar för att bo, bygga och driva företag i hela landet.

Fru talman! I en stökig parlamentarisk tid samlar januariavtalet brett stöd i Sveriges riksdag. Nu börjar arbetet med att genomföra avtalet. Innehållet ska bli verklighet. Innehållet ska genomföras för att förändra människors vardag till det bättre.

Centerpartiet kommer under mandatperioden att vara en kraftfull och konstruktiv opposition och en liberal motor för att Sverige ska få den liberala reformpolitik som landet så väl behöver.

(Applåder)

Prot. 2018/19:44
30 januari

Partiledardebatt

Anf. 5 JONAS SJÖSTEDT (V):

Fru talman, ledamöter och åhörare! Det är egentligen nu som den nya mandatperioden börjar på allvar, och den gör det i ett helt nytt politiskt landskap. Sveriges styrs nu av Socialdemokraternas högeruppställning.

Om vi i stället hade haft ett vänstersamarbete och Vänsterpartiets politik hade gällt hade helt andra förslag, idéer och tankar för vårt land legat på bordet, för vår bild av vad Sverige behöver är helt annorlunda.

Vi hade inte urholkat anställningstryggheten, vi hade tagit bort allmän visstid och stoppat hyvlungen. I stället för en skattepolitik som ensidigt gynnar de mest välavlönade männen hade vi satsat på höjda löner i kvinnodominerade yrken. Vi hade inte ens funderat på marknadshyror utan byggt ut stödet för att bygga billiga hyresrätter, infört statliga topplån och haft en politik för bostäder som man har råd med.

Det finns partier i denna kammare som brinner för sådant som tredubblat RUT-avdrag och försämrade a-kassa. Jag tycker att det är en futtig och visionslös politik.

Vi vänsterpartister brinner i stället för en tandvårdsreform med ett högkostnadsskydd som gör att alla har råd att gå till tandläkaren och laga sina tänder. Vi brinner för en sjukförsäkring man kan lita på, där sjuka inte kastas ut i ekonomisk otrygghet. För oss är det uppenbart vad Sverige behöver. Sverige behöver mer jämlikhet, inte mindre.

I stället har vi nu Socialdemokraternas högeruppställning. Den innebär faktiskt på punkt efter punkt att klasskillnaderna kommer att öka i Sverige. Det står så svart på vitt: Klasskillnaderna ska öka i Sverige. Detta kommer att påverka vårt samhälle i grunden.

Vad händer med att förebygga brottsligheten när klyftan mellan olika stadsdelar och olika familjer tillåts bli djupare? Ja, det blir inte enklare. Vad händer med hälsan i ett samhälle som blir alltmer ojämnt? Jo, vi vet att både den psykiska och den fysiska ohälsan ökar, och vi vet precis vilka som kommer att drabbas. Klasssamhället påverkar livets alla delar, även den mest grundläggande, nämligen hur många år människor får leva. Nu görs detta med öppna ögon; nu ökas klasskillnaderna i Sverige.

Ojämligheten är också avgörande för vår stora ödesfråga klimatpolitiken. Klimatkrisen kräver en enorm omställning. Den kräver att vi alla bidrar och ändrar vårt sätt att leva för att lösa detta. Men det är inte regeringens politik. Regeringen ger ett fribrev till de rikaste. De kan öka sin konsumtion och köpa fler bilar och göra fler flygresor eftersom de får de stora skattesänkningarna. Men alla får betala de höga miljöskatterna som kommer i stället.

Det är så man gör när man har en klimatpolitik som vanligt folk känner inte är till för dem, där några får en gräddfil och kan fortsätta att förstöra klimatet för andra. Det är så man undergräver hela tilltron till att det går att tillsammans som ett samhälle lösa klimatfrågan. Klimatkrisen kräver jämlikhet, och klimatkrisen kräver att de som förstör planeten mest ändrar sin livsstil mest. Det är motsatsen till denna politik.

Då krävs också att man gör något åt de stora utsläpparna, att våra pensionspengar dras ur AP-fonderna direkt och att vi hjälper industrin att ställa om med en grön investeringsbank så att de stora utsläppen kan försvinna.

Det vi ser är inte så förvånande. Vi har sett detta i en rad europeiska länder där socialdemokratin går högerut. I stället för att erbjuda ett alternativ till högerpolitiken suddas skillnaderna ut. Det är i detta läge som vi behöver en tydlig vänster – en vänster som formulerar alternativen, förslagen och visionerna för ett samhälle som håller ihop och där det finns ett vi i Sverige, ett parti som driver på för feminism och jämlikhet och som står upp för den demokratiska socialismens och feminismens värderingar. Detta parti är nu Vänsterpartiet. Vi är vänsteroppositionen.
(Applåder)

Anf. 6 EBBA BUSCH THOR (KD):

Fru talman! Att betrakta efterspelet av januariöverenskommelsen har varit lite grann som att titta på världen genom en skrattspegel – ni vet, där upp blir ned och ned blir upp.

Vi har regeringspartier som talar om förändring, trots att det nu blir mer av samma som har varit. Vi har samarbetspartier som kallar sig för en del av oppositionen, och den vänsterkant som skröt om att de var tungan på vågen röstade gult och visade sig vara politiskt impotent.

Det är svårt att få en klar bild av läget i svensk politik, och detta beror faktiskt inte på bristande skärpa hos betraktarna utan på att konturerna i svensk politik just nu är så svaga. Januariöverenskommelsen är ett lapp-täcke av blandade reformer från de olika partierna. Det är inte hopsytt av en gemensam vision om vart man vill föra Sverige, utan det är följden av en ganska banal basarhandel där man har sålt och köpt delar av varandras politik. Samarbetspartierna binds till sist samman av en enda sak: att vara emot. De hävdar att de samarbetar mot populism och extremism, men jag påstår att deras samarbete tyvärr kommer att göda såväl extremism som populism.

Jag är orolig för Sverige – inte som land, för vi har klarat betydligt svårare saker än detta förr. Men jag är orolig över att vi kommer att försitta tillfällen att förändra och förbättra och att många kommer att drabbas helt i onödan av dåliga beslut.

Jag är orolig över effekten av den ekonomiska politik som syns i januariöverenskommelsen. Skatten för de rikaste ska ned – det är garanterat. Bidragen ska öka för dem som inte har jobb – det är också garanterat. Samtidigt ska utgifterna tryckas uppåt med återinförda byggsubventioner, fler miljöpartistiska gottepåsar till olika särintressen med tveksam effekt och en ny pengarullning till kommunerna utan tydliga stoppkraV för skrytbyggen och klausuler mot slöseri.

Man kan fråga sig: Vem ska betala? Det finns bara en grupp kvar som rimligen kan plocka upp notan, och det är den svenska medelklassen – barnfamiljerna, vanliga arbetare och tjänstemän, alla utan tiotaggarlösningar, 3:12-uttag, personaloptioner eller extra bidrag. Var finns de i regeringens politik?

Jag är också orolig över den snedvridna bostadspolitiken. I överenskommelsen står att byggsubventionerna ska återinföras. Både Jonas Sjöstedt och Annie Lööf talar om att bostadsbidragen ska upp, men ovanpå detta ska marknadshyror införas i nyproduktion. Det blir alltså varken hackat eller malet. Det blir både C- och V-politik i en märklig mashup som inte låter särskilt bra. Vi ska alltså först ge en påse skattemedel direkt till fastighetsägarna när de bygger. Sedan ska det ske ytterligare en utdelning av en påse skattemedel till deras kunder, så att dessa kan betala mer – detta samtidigt som fastighetsägarna själva ska få ta ut vilken hyra de vill. Det blir faktiskt en i det närmaste feodal politik. Vanligt folk ska beskattas för att göda markägare utan krav på att dessa ska tillföra någon samhällsnytta. Kapitalet höjer hyrorna och staten bostadsbidragen.

(Applåder)

Nu har jag ju inte levt så länge, men detta har jag inte varit med om förut.

Framför allt är jag dock orolig över felprioriteringarna inom välfärden. Det finns inte ett enda ord i vare sig januariöverenskommelsen eller regeringsdeklarationen om fler äldreboenden och inte ett ord om hur personalsituationen ska bli bättre. I stället vill man införa avgiftsfria kläder inom hemtjänsten. Det är självklart okej för mig, men när jag möter medarbetarna i äldreomsorgen är det personalbristen och behovet av fler vårdboenden som de lyfter upp med mig.

Sverige är i behov av förändring, och i valet röstade sex av tio väljare på partier som påstod sig stå för förändring. Men Stefan Löfven är fortfarande statsminister. Många saker i svensk politik är i dag konturlösa, men en sak är glasklar: Kristdemokraterna står fortsatt för förändring.

(Applåder)

Anf. 7 JAN BJÖRKLUND (L):

Fru talman! Nästan ingen plats på jorden kan mäta sig med den grad av frihet, jämställdhet och öppenhet som vi har i vårt land. Men friheten kommer inte alla till del. Jag ser en risk – vi har sett den under lång tid – för en framväxande underklass med lågutbildade invandrare i våra förorter som inte kan försörja sig. I spåren av detta följer utanförskap, kriminalitet och otrygghet.

Klyftor som växer genom ökad segregation kommer att fortsätta att vara utmanande, särskilt när lågkonjunkturen står för dörren. Därför är de liberaliseringar av arbetsmarknaden, med lägre trösklar och enkla jobb, som nu genomförs och som kommer att genomföras mycket viktiga. En liberalisering av bostadsmarknaden som leder till ett högre bostadsbyggande än vad som annars hade blivit fallet är också mycket viktig.

Värnskatten avskaffas, och skatter på både jobb och företag sänks – allt i syfte att öka dynamiken, tillväxten och jobbskapandet i Sverige. Det blir mer RUT-avdrag som leder till fler jobb, och det blir fler enkla jobb. Sanningen är att den ekonomiska politik som nu får kritik från höger här i kammaren är mer till höger än den som alliansregeringen förde. Detta är bra för Sverige; det behövs borgliga liberala reformer i den svenska ekonomiska politiken.

När det gäller att stärka integrationen behöver vi andra åtgärder utöver de ekonomiska reformerna. Vi sätter stopp för nya religiösa friskolor, inte minst i våra förorter där de växer. Det blir språkrav för medborgarskap, obligatorisk språkförskola och en väsentligt tuffare, tydligare och hårdare attityd när det gäller hederskultur och hedersrelaterat våld.

Rättssamhället behöver återupprättas. Det blir 10 000 fler polisanställda under några år och strängare straff.

Inom skolan genomförs förslag för att lyfta kunskapsresultaten – förslag som Socialdemokraterna under mycket lång tid har bekämpat. Det blir fritt fram för betyg i fyran och skarpare regler för ordning och studiero i våra klassrum. Vi förbereder ett förstatligande av skolan, för ökad likvärdighet. Detta är åtgärder som leder till ökat kunskapsfokus och mer studiero. Det handlar om att fler elever ska nå målen i skolan, och de som i dag misslyckas ska få nya möjligheter.

LSS-reformen ska återställas. Det är en stor vinst för dem som behöver friheten allra mest. När det gäller vården konstaterar jag att ansvaret är väldigt delat i denna kammare. I alla större landsting och regioner i dag sitter borgerliga alliansmajoriteter och styr. Låt oss samarbeta brett, både här och i landstingen, för att korta de växande vårdköerna.

Fru talman! Valresultatet blev inte det som vi liberaler önskade. Vi arbetade för en borgerlig valseger, men i en svår parlamentarisk situation har vi liberaler varit beredda att ta ansvar för Sverige genom ett samarbete i det politiska mittfältet.

Riksdagen är mer polariserad än på hundra år. Detta beror på att väljarna är mer polariserade än på hundra år. I detta samhällsklimat får vi inte tappa fattningen. Ska vi hålla samman Sverige måste politiken formas i mittfältet.

Alternativet till januariavtalet i mittfältet hade varit en regering som helt hade vilat i händerna på Sverigedemokraterna. Nu minimeras i stället inflytandet för både Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet. Det är därför som båda är så arga. Samtidigt får vi liberaler igenom många viktiga liberala reformer.

Fru talman! Den liberala samhällsmodellen, som har varit så framgångsrik i västvärlden, är i dag utmanad och hotad just över hela västvärlden. Globalisering och internationalism är skällsord för Donald Trump, Le Pen och Jimmie Åkesson. Det är ett ideologiskt vägval som hela västvärlden egentligen står inför och som inte enbart handlar om nivån på värnskatt eller om hyressättningsmodeller utan om vilka värderingar som vår samhällsmodell ska vila på. Den stora kampen i detta sammanhang står mellan den liberala samhällsmodellen och en mer högnationalistisk tankegång som nu växer och dominerar i stora delar av vår del av världen.

Nästa stora kraftmätning kommer att bli Europavalet i maj. Ska vi ha mer eller mindre samarbete i vår världsdel, öppenhet eller slutenhet, frihandel eller protektionism? För oss liberaler är svaret givet: Europeiska unionen är skapad för att bygga frihet, fred och välstånd. Det löser vi tillsammans i gemensamma utmaningar. Europa behöver mer samarbete, inte mindre.

(Applåder)

Anf. 8 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Fru talman! I den gassande hettan på en soptipp i Ghana balanserar Ekow på ett berg av elektronikskrot. Solen bränner, och kretskortens kanter skär rivsår i fötter och ben. Det som var våra prylar är nu hans skräp, och i natt står Ekow i den giftiga svarta röken och försöker elda fram någonting av värde av det som för en kort stund sedan var ett arbetsredskap eller en leksak.

I Medelhavets vågor guppar en gummiflotte. Lilla Rana har just somnat i Aminas famn. De valde flykten. Amina kan knappt minnas ett liv före torkan, krigen och rädslan. Nästa våg kan vara den sista, och ändå hade det varit farligare att stanna.

Carita ser ut genom köksfönstret. Torget badar i månljus. Han borde varit hemma för länge sedan; så är det ofta. Hon vet att hon borde fråga mer när han inte berättar var han varit eller vad han gjort. Men han är alltid så arg – arg på henne som jobbar så mycket och tjänar så lite, arg på allt vad alla andra har och aldrig han. Han är arg, han är ute och hon vet inte vad han gör.

Inte långt därifrån, på andra sidan klyftan i ett radhus, släcker Gabriel lampan över sin älskade femåring. Han lyssnar till andningen och hör att den håller än. Han vill vakta varje sekund. Men han måste hämta papperen, skriva till Försäkringskassan igen och överklaga för att få tillbaka den assistans som togs bort.

År 2019 skulle världen kunna vara så bra. Vi är rikare än någonsin. Vårt samlade överflöd skulle vara nästan omöjligt att förstå för alla andra människor i historien, och Sverige är ett av världens rikaste länder. Vi har råd att ta hand om varandra. Ändå tyder mycket på att det är de fattigaste i världen som har fått ståda upp efter att någras girighet drev oss in i finanskris. Fattigdomsbekämpningen globalt tycks ha bromsat in. I Afrika söder om Sahara lever nu fler i extrem fattigdom, och i Sverige har klyftorna ända sedan 90-talet ökat snabbare än i de flesta andra länder. Det syns i segregation, skolresultat och hälsa. Det märks för den som faller igenom revorna i trygghetssystemen. Det driver fram motsättningar mellan människor, och det kräver politiska svar.

Jag har använt mina år till att satsa mer på skolan – den allra viktigaste platsen för att alla människor ska ha en ärlig chans. Vi har satsat allra mest på de elever och skolor som behöver det mest. Jag är också stolt över en ekonomisk politik som har haft mest fokus på den som har minst. Vi behöver mer rättvisa. Världen står nämligen inför en förändring som kommer att få finanskrisen att likna en vindpust. Klimatet ändras i en takt som mänskligheten aldrig tidigare har upplevt, massutrotningen av arter går allt snabbare och naturkatastroferna blir fler. Vi kan inte välja bort denna förändring. Men vi kan välja om vi ska göra allt för att hålla den inom de gränser som mänskligheten kan hantera eller låta bli, och vi kan välja om vi ska möta den tillsammans eller ensamma.

Jag är grön för att jag tror på solidaritet och att det enda sättet som vi människor kan göra stora förändringar är just tillsammans. Ingen kan köpa sig fri från miljöförstörelsen. Till slut drabbar den alla.

Det som vi behöver göra nu är inte bara lätt. Det kommer att kräva förändringar och till och med uppoffringar när det gäller sådant som vi har tagit för givet. Prylbergen kan inte fortsätta växa, och tillväxten kan inte

se ut som den har gjort. Vår möjlighet att klara detta är att människor känner att de kan vara en del av denna förändring. Ett orättvist samhälle kommer aldrig att klara av det som är nödvändigt. De fattigaste kan inte betala – inte igen, inte globalt och inte här.

Januariavtalet innehåller sådant som är viktigt för rättvisan: att familjer på flykt får återförenas, att vi hedrar 1 procent i bistånd till jordens fattigaste, att vi lagar revorna i LSS, att vi höjer pensionerna för pensionärer som slitit ett helt yrkesliv till vanlig lön och att vi ger människor utvecklingstid som ger dem mer makt över sitt arbetsliv.

Samtidigt är en del av uppgörelsen skattesänkningar. Därför är ansvaret stort för Miljöpartiet att i varje budget framöver driva på för satsningar som är viktiga för oss också när vi har det som tuffast, när vi har minst och behöver samhället som mest. Politik får aldrig bara handla om dem som är rikast; de klarar sig ändå.

Jag tror på solidaritet, på läraren som tar det där extra samtalet med en elev som behöver det och på Greta och klimataktivisterna som tar det ansvar som vi alla behöver ta. Tack – ni är hoppet.

(Applåder)

I detta anförande instämde Emma Hult och Anna Sibinska (båda MP).

Anf. 9 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru talman! Jag vill tacka för flera intressanta anföranden här. Jag delar i stora drag den problembild som flera av er ger uttryck för.

Under den förra mandatperioden påbörjade regeringen arbetet för att vända utvecklingen. Över 300 000 fler människor kom i arbete, antalet anställda i svensk välfärd började äntligen öka igen och tiden för nyanlända att komma i arbete har minskat radikalt. Men mycket arbete återstår. Vi ska fortsätta att pressa ned arbetslösheten men också öka sysselsättningen och öka antalet arbetade timmar i vår ekonomi. Vi ska korta värdköerna och fortsätta arbetet för bättre kunskapsresultat i våra skolor. Vi ska se till att pensionärer som har slitit ett helt yrkesliv får höjd pension. Vi ska minska klimatutsläppen och öka takten för att få fram klimatsmarta lösningar. Vi ska utbilda fler poliser, och de ska ha bättre förutsättningar att betvinga gängkriminaliteten. Vi ska utbilda fler, så att både företagen och välfärden kan rekrytera den personal som de behöver.

Det som oroar mig när jag lyssnar på de tre högerkonservativa partiledarna är frånvaron av klimatfrågorna. Vi står inför den kanske största samhällsomställningen någonsin. Forskarna har varnat och slagit larm i många år. Torka, bränder och stormar varskor om vad vi kan ha att vänta om vi nu inte gör rätt. Trots det valde Sveriges andra största parti att lägga fram en budget här i Sveriges riksdag där man kraftigt drog ned på Sveriges ambitioner i klimatarbetet. Oroar det inte också Moderaterna att vårt klimat, och därmed grundförutsättningarna för så mycket i vårt samhälle, i snabb takt håller på att förändras?

(Applåder)

Anf. 10 ULF KRISTERSSON (M) replik:

Fru talman! Högkonjunktur leder ofta till att fler människor arbetar. Det är ett vanligt samband. Men i kongresstal, valtal och regeringsförklaringar, år ut och år in sedan 2013, har samma budskap upprepats gång på

gång: Sverige ska ha EU:s lägsta arbetslöshet 2020. Ju närmare måldatum vi har kommit, desto längre från målet har vi också kommit. Det är ingen slump att ni överger målet när vi nu går från plats 12 till plats 19, Stefan Löfven.

Vems fel är detta? Enligt din arbetsmarknadsminister är det Moderaternas fel att ni inte når målet. Möjligen är det de fyra borgerliga partiernas fel, eftersom det – sedan en månad – är en borgerlig budget som den här regeringen styr med. Eller, som Stefan Löfven själv sa 2013: Det är alltid någon annans fel. Man skyller gärna på oss, trots att det är sex år sedan vi satt vi makten.

Ni har misslyckats med ert i särklass viktigaste löfte från den förra mandatperioden, Stefan Löfven. Det är nu många som undrar varför vi ska tro på era löften den här gången.

(Applåder)

Anf. 11 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik:

Fru talman! Från Moderaternas sida brukar det alltid låta som att det handlar om tur. När det går bra för socialdemokrater är det tur. Ja, det är väl inget dumt alternativ att rösta på dem som har tur. Motsatsen är värre.

Nej, det är inget misslyckande att ha den högsta sysselsättningsgrad som någonsin har uppmätts i något EU-land. Arbetslösheten hade fastnat någonstans runt 8 procent under flera år med den borgerliga regeringen, och nu närmar den sig 6 procent. Vi har lägre arbetslöshet. Ungdomsarbetslösheten har sjunkit med 6 procentenheter. Vi har den lägsta andelen människor som är beroende av våra ersättningsystem och bidragssystem sedan 1981. Det är nästan 40 år sedan vi såg en så låg andel. Människor är nämligen i arbete.

Det beror på att vi har investerat i såväl bostadsbyggande som utbildning. Människor kommer i arbete, och så ska det fortsätta.

(Applåder)

Anf. 12 ULF KRISTERSSON (M) replik:

Fru talman! Det är väl självklart att fler kommer i arbete när konjunkturen är på topp. Så har det alltid varit. Statsministern kan kalla det tur om han vill, men det är fler länder än Sverige som upplever att världsekonomin är god och att det påverkar hur många som arbetar. Det var inte det som var frågan.

Sverige skulle ha EU:s lägsta arbetslöshet. Vi låg på plats 12 när ni började, Stefan Löfven, och vi ligger på plats 19 när ni nu överger målet. Ni skyller på en ekonomisk politik som har gällt i en månad och menar att den är orsaken till att ni överger detta. Min fråga är: Varför ska man tro på de löften som är utställda den här gången, när det viktigaste löftet från den förra gången så uppenbart har brutits?

(Applåder)

Anf. 13 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik:

Fru talman! Vi satte upp ett högt och djärvt mål därför att vi skulle samla krafterna för att få ned arbetslösheten. Det byggde på två saker. Det byggde på att vi skulle öka sysselsättningen, för vi blev anklagade för att bara vilja se till att ta bort folk från arbetsmarknaden. Och det byggde på

fler arbetade timmar. Vad har hänt med sysselsättningen? Den har ökat. Vad har hänt med antalet arbetade timmar i vår ekonomi? De har ökat.

Det beror på att vi investerar. Vi tror inte enbart på stora skattesänkningar, utan vi investerar så att människor kommer i arbete. Vi investerar i byggande av bostäder, för då skapas också arbetstillfällen. Ungefär hälften av den tillväxt vi har kunnat skapa i det här landet beror på den ekonomiska politik som regeringen har fört. Regeringen tänker fortsätta att föra den. Vi ger oss inte. Det är alltid full sysselsättning som gäller för en socialdemokratiskt ledd regering.

(Applåder)

Anf. 14 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Fru talman och statsministern! Jag undrar också över det där målet som försvann. Är det så att de länder där man har lyckats bättre än Stefan Löfvens regering har mer tur än Stefan Löfven, eller kan det bero på något annat?

Det var dock inte det jag tänkte ta upp, fru talman, utan jag tänkte tala om januariuppgörelsen. I ett replikskifte mellan mig och Stefan Löfven i en partiledardebatt i tv för något år sedan tog jag upp det faktum att bara en av fem utländska våldtäktsmän utvisas ur Sverige. Då pratade Stefan Löfven om att vi kan minska antalet våldtäkter genom att säkra anställningstryggheten och LAS. Nu vill den här regeringen ändå öka antalet undantag i LAS. Man sänker skatten för dem som tjänar mest och inför marknadshyror för nyproduktion.

Hur vet vi, fru talman, att vi kan lita på Socialdemokraterna och det de säger i en valrörelse?

(Applåder)

Anf. 15 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik:

Fru talman! Man kan alltid lita på att socialdemokrater tar ansvar också i ett svårt parlamentariskt läge. Vi har ett annat parlamentariskt läge nu än under den förra mandatperioden. Om alla partier i riksdagen sätter sig i varsitt hörn och säger ”så här vill vi ha det – precis så här och inte på något annat sätt” sker ingenting.

Jag är stolt över den överenskommelse vi har slutit mellan fyra partier. Vi tar sikte på starka statsfinanser och ger utrymme för kommunerna att fortsätta utveckla vården och omsorgen. Jag är stolt över att vi kan se till att pensionärer som har jobbat ett helt yrkesliv, faktiskt till ganska låga löner, ska få en bra pension. För en gångs skull kan vi också ta bort den pensionärsskatt som infördes under den borgerliga regeringen. Vi vill att hela landet ska växa, vi satsar på utbildning och så vidare.

Frågan är ju varför Sverigedemokraterna och Jimmie Åkesson försöker komma med en attack från vänster medan man betecknar sig som ett högerkonservativt parti, vill ha en moderat statsminister och röstar på en moderat budget. Det går inte ihop.

(Applåder)

Anf. 16 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Fru talman! Jag arbetar för att vi ska få en sverigedemokratisk statsminister.

(Applåder)

Det fanns några bärande delar i Socialdemokraternas valbudskap. Den allra mest bärande delen var att den förskräckliga borgerligheten och den hemiska högern har sänkt skatterna för de allra rikaste och vill fortsätta sänka skatterna för de allra rikaste, vilket innebär total katastrof för samhället. Dessutom vill den förskräckliga högern försämra anställningstryggheten. Den förskräckliga högern vill också införa marknadshyror. Nu gör Stefan Löfven allt detta. Det är inga småsaker, fru talman; detta var de bärande delarna i det socialdemokratiska budskapet.

Därför är min enkla fråga: Hur vet vi att det Stefan Löfven säger i dag också gäller i morgon? Hur kan vi veta det, Stefan Löfven?
(Applåder)

Anf. 17 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik:

Fru talman! Här står partiledaren för det parti som inför valet ville sänka skatterna mest och vars ekonomiska talesperson i Dagens industri beskrev väldigt väl hur skatterna ska sänkas mest för dem som har mest. Nu står han här och klagar.

Socialdemokratin står för och kommer att stå för:

1. Arbete. Människor ska i arbete, och det tar januariavtalet sikte på.
2. Välfärd. När det går bra för Sverige ska det naturligtvis gynna alla. Det är därför vi kan höja pensionerna, och det är därför vi skjuter till medel till sjukvården och skolorna. Vi ser till att människor kommer i arbete via utbildning.
3. Trygghet. Vi ska förstärka resurserna till polisen så att gängbrottsligheten kan bekämpas.
4. Klimat. Vi måste ta oss an klimatomställningen. Den har Sverigedemokraterna uppenbarligen inget intresse av.

(Applåder)

Anf. 18 ANNIE LÖÖF (C) replik:

Fru talman! Göteborgs hamn, Nordens största, har under lång tid lamslagits av den pågående konflikten. Det är skadligt inte bara för Göteborg som stad och för Sverige som land utan också för klimatet, då godstransporter i stället läggs över på lastbilar. Det är skadligt för konkurrenskraften, för exporten och för jobben.

Under den förra mandatperioden initierade den socialdemokratiska regeringen en utredning för att förändra lagstiftningen kring konflikträtten så att den typ av skadliga strejker som nu pågår inte ska förekomma, just med anledning av konflikten i Göteborg. Trots att utredningen har remitterats har förändringar dröjt. När det nu finns en regering på plats som inte längre är beroende av Vänsterpartiet är det ett utmärkt tillfälle att lägga förslaget på riksdagens bord.

Min fråga är därför: Kommer regeringen att lägga ett förslag om förändrad konflikträtt på riksdagens bord i närtid?

Anf. 19 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik:

Fru talman! De långvariga konflikterna i Göteborgs hamn har varit ett problem. I Sverige ska vi i grund och botten ha den ordning som vi har haft länge, det vill säga att arbetsmarknadens parter tar ansvar för lönebildningen. Därmed finns det också en frihet att vidta konfliktåtgärder. Om den ordningen till slut inte blir hållbar och vi alltid har en konflikt måste någonting göras. Annars riskerar vi att förstöra den svenska modellen, och det är ingen betjänt av.

Just av det skälet tillsattes utredningen för att komma till rätta med denna konflikt, och av det skälet började samtidigt arbetsmarknadens parter att själva förhandla om vilken lösning man vill ha på detta. Så kom man fram till en lösning, och nu har regeringen utformat ett lagförslag utifrån den lösning som parterna själva har kommit fram till. Nu har den varit ute på remiss, och vi har fått tillbaka remissvaren och går igenom dem. Vi räknar med att under året lägga ett sådant förslag, ja.

Anf. 20 ANNIE LÖÖF (C) replik:

Fru talman! Den svenska modellen har tjänat Sverige mycket väl. Men här ser vi en situation som är skadlig för tillväxten, handeln och det internationella anseendet men som också minskar förutsägbarheten för alla de företag runt om i landet som har drabbats de senaste åren och som också drabbas nu. Situationen vittnar om en av de mest oproportionerliga och skadliga arbetsmarknadskonflikterna under väldigt lång tid.

Jag tror att det är oerhört viktigt att agera skyndsamt. Vi har sett medieuppgifter nu om att såväl LO, TCO och Saco som Svenskt Näringsliv har gått ut och sagt att man vill ha ett tidigare ikraftträdande än det datum som regeringen har satt i det remitterade förslaget för att det här skadar svensk export och svensk handel.

Min fråga till statsministern är därför: Är han beredd att överväga att lägga fram lagstiftningen tidigare än datumet i det remitterade förslaget för att få en konflikträtt och en lagstiftning på plats kring detta som begränsar och avväjjer den här typen av orimliga stridsåtgärder i framtiden?

Anf. 21 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik:

Fru talman! Ytterst handlar det om balansen mellan konflikträtten och att inte ha en ordning som innebär att konflikten aldrig tar slut, utan någonstans måste den ta slut. Konflikträtten för att få till stånd ett nationellt kollektivavtal står vi bakom, men den här konflikten blev för långdragen; det är helt korrekt. Det är precis därför som vi har lagt fram det förslag som vi har lagt fram. Vi har ingen anledning att dra ut på det. Men beredningen måste ske enligt de lagar och förordningar som finns, och det tänker jag hålla mig till.

Jag kan alltså inte säga ett exakt datum, men vi skyndar på den här lagstiftningen för den är viktig, inte minst för det svenska näringslivet.

Anf. 22 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Herr talman! Statsminister Löfven! Vi lever sannerligen i en ny politisk tid. Socialdemokraterna lovar att genomföra högerpolitik, och de har redan börjat försvara både privatisering av Arbetsförmedlingen och marknads-hyror. Nu ska det vara statliga ingrepp för försämrade anställningstrygghet, högre hyror i nyproduktion, fortsatta privatiseringar av offentlig sektor och

en skattepolitik som ökar klyftorna i Sverige. Ni kommer att arbeta för varje punkt, och vi kommer att arbeta emot och försöka stoppa varje punkt.

I överenskommelsen finns också en formulering om ökad jämlikhet. Som en liten viskning från gamla tider finns en formulering om ökad jämlikhet. Men, Stefan Löfven, hur ökar marknadshyror, försämrade anställningstrygghet och privatiseringar jämlikheten i Sverige?
(Applåder)

Anf. 23 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik:

Herr talman! Jonas Sjöstedt har länge brunnit för och brinner för rättvisa och jämlikhet. Det är bra. Vi gjorde flera bra saker tillsammans under den förra mandatperioden. Den här mandatperioden har ett annat parlamentariskt läge. Jag blev bortröstad och inte accepterad som statsminister. Nu har jag blivit accepterad av riksdagen därför att det finns en annan politisk konstellation. Det är verkligheten. Jonas Sjöstedt får gärna redovisa vilket annat alternativ som skulle ha varit möjligt.

Det är inte marknadshyror. Det är fel att beskriva det så. Det är inte försämrade arbetsrätt och urholkad anställningstrygghet per se. Vi vet ännu inte vad den utredningen kommer fram till. Utrymme för diskussion finns, och det ska vi naturligtvis ha. Vi ska ha en fortsatt balans mellan arbetsmarknadens parter. Och ökad jämlikhet kommer jag alltid att sträva efter.
(Applåder)

Anf. 24 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Herr talman! Det här håller inte. Det står: ”Fri hyressättning vid nybyggnation införs.” Det är marknadshyror. Det står i programmet att man ska hota med lagstiftning om inte parterna tvingas att så att säga luckra upp turordningsreglerna när det gäller anställningstryggheten. Det är svart på vitt; det är tydligt där. Det är den politik som ni redan har börjat försvara. Det är den som gäller. Vi ska göra allt för att stoppa den, och jag hoppas att vi lyckas. Vi kommer att använda vårt läge i riksdagen till att förhindra att det här genomförs. Men faktum är, och det är det som är det sorgliga, att ingenting kan sägas om vad i det här programmet som faktiskt ökar jämlikheten.

När det gäller Sveriges stora utmaning – klassklyftorna, ojämlikheten, de olika förutsättningarna – finns det ingenting. Där är det tomt, och det är det som är så sorgligt med det här 73-punktsprogrammet.
(Applåder)

Anf. 25 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik:

Herr talman! Först och främst, när det gäller att det skulle vara marknadshyror är svaret nej. Man får sätta den första hyran vid nyproduktion. När det sedan gäller förändringen av hyran är det förhandling eller tariff som gäller.

Arbetsrätten ska utredas med balans mellan parterna där man å ena sidan ska utöka undantagen i turordningsreglerna, å andra sidan se till att det inte är godtyckliga uppsägningar. Man ska se till att balansera anställningsskyddet mellan de olika anställningsvillkoren.

Vi har en ökad jämlikhet om man nu ser att vi ska tillföra kommunerna mer resurser så att de vet under hela mandatperioden att det kommer mer resurser. Då utvecklar vi vården och omsorgen. Vi för till pengar så att de som har låga pensioner ska få högre pensioner. Vi påbörjar familjeveckan. Vi bygger ut järnväg, väg och bredband runt om i hela landet för att se till att människor kan utbilda sig och komma vidare i arbetet. Vi gör en stor grön skatteväxling som Sjöstedt borde vara stolt över.
(Applåder)

Anf. 26 EBBA BUSCH THOR (KD) replik:

Herr talman! Min fråga till statsministern är: Vart tog de äldre vägen i januariöverenskommelsen? Er överenskommelse sträcker sig över 73 punkter, men inte en enda berör bristen på äldreboenden. Inte en enda handlar om hur äldreomsorgen ska förbättras. Inte en enda handlar om personalbristen. De två enda konkreta reformer som föreslås är fast vårdkontakt i hemtjänsten och fria arbetskläder.

Ditt eget finansdepartement säger att 2026 kommer det att saknas 32 000 äldreboendeplatser. Hur kan man sluta en budgetöverenskommelse utan att ta upp äldreboendebristen? Vart tog de äldre vägen?

Anf. 27 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik:

Herr talman! De äldres villkor har vi sett till att utveckla under den förra mandatperioden, och vi kommer att fortsätta att utveckla dem. Vi tar bort den orättvisa pensionärsskatten. Vi höjer pensionerna för dem som har låga inkomster och därmed också låga pensioner, och inte minst, vilket Kristdemokraterna nu anklagar oss så hårt för från talarstolen, för vi till pengar till kommunerna.

Vad innebär det? Vi tryggar kommunernas möjligheter att se till att man har en bra äldreomsorg. Det är vad det innebär, och det tycker Kristdemokraterna är ett stort problem.

Vi vet att kommunerna behöver de här pengarna. De ska ha de här pengarna. Det ska byggas fler äldreboenden. Äldreomsorgen är viktig, och den kontakt vi skriver om i januariavtalet är viktig för att äldreomsorgen ska fungera. Låt oss se till att kommunerna får de resurser de behöver så att de kan ta hand om de äldre!

(Applåder)

Anf. 28 EBBA BUSCH THOR (KD) replik:

Herr talman! I KD-M-budgeten sänker vi till och med skatten ytterligare för de pensionärer som har under 17 000 kronor i månaden, och vi gör en särskild förstärkning för dem med den allra sämsta situationen genom en förstärkt BTP. Det kan innebära en förstärkning på uppemot 8 000 kronor om året.

Jag hör fortfarande inte några förslag på hur äldreboendebristen ska lösas. Jag har själv varit kommunalråd. Jag vet hur det här ställs i svåra förhandlingar mot andra saker som monument över olika kommunpolitiker, badhus, kampen om att konkurrera ut Globen och Camp Nou och vad tusan det är – och de äldre glöms bort. Det är därför man från statlig nivå måste ta ansvar.

Jag har suttit med blåslagna äldre som har fallit hemma, legat en hel natt och bankat i golvet i hopp om att grannen under ska höra och ändå nekas äldreboendeplats. Det räcker inte med generella kommunbidrag ute i landet. Man behöver prioritera de äldre och deras boenden direkt. (Applåder)

Anf. 29 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik:

Herr talman! När Kristdemokraterna var med och införde pensionärsskatten lät det annorlunda. Ni har varit med och sett till att pensionärerna betalar högre skatt på sin pension än man gör på lön, Ebba Busch Thor. Det är ert eftermäle.

Det var också ni som kritiserade stödet till att bygga fler äldreboenden. Under er tid i regeringen minskade antalet äldreboenden rejält.

Vi behöver göra mycket mer. Men då krävs det insatser. Då krävs det att vi kan visa Sveriges kommuner att de kommer att få resurser för att ta hand om de äldre.

Detta ger vi aldrig upp. Vi tar bort pensionärsskatten, och vi höjer pensionerna. Vi har gjort tandvården billigare för de äldre, och de över 85 har nu kostnadsfri primärvård. Så tänker vi fortsätta. De äldre ska visas respekt. Men då måste man faktiskt stå för det på riktigt. (Applåder)

Anf. 30 JAN BJÖRKLUND (L) replik:

Herr talman! I maj har vi det viktigaste Europavalet under den 25-åriga period som Sverige har varit medlem i unionen. Hela unionen står på spel. En stor fråga är om vi ska samarbeta mer i Europa eller mindre. Tyskland och Frankrike driver på för mer samarbete. Ett antal andra länder – Polen, Ungern och så vidare – vill skala ned samarbetet. Sverige kommer inte undan att ta ställning i detta vägval.

Jag hör att statsministern talar väl om EU. Det är bra. Men problemet är att så fort ett samarbete i EU ska fördjupas säger Socialdemokraterna nej. Man säger nej till att ha en europeisk åklagarmyndighet för att bekämpa brott. Man säger nej till att ha bankunionen för att stabilisera bankväsendet i Europa. Man säger nej till att ha en europeisk koldioxidskatt för att bekämpa koldioxidutsläppen. Man säger nej till att ha fördjupad finanspolitik för att stabilisera och trygga jobb och välfärd.

Stefan Löfven! Det är bra att du talar väl om EU. Men ni får inte vara så ängsliga för att samarbeta mer i EU.

Anf. 31 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik:

Herr talman! EU-parlamentsvalet är onekligen viktigt i denna tid, när brexit diskuteras. Vi vet inte utfallet av det. Vi ser också en situation i öst som det är viktigt att vi motar med demokratiska krafter. Även friktionen mellan Italien och Frankrike är oroväckande.

Ja, vi måste ta ansvar för att hålla ihop Europeiska unionen. Frågan är: Hur går det bäst till?

Sverige är överens med de andra länderna om att vi behöver öka tryggheten. Här finns ett tydligt mervärde. Europeiska unionen kan garantera ökad säkerhet med det samarbete som vi ska ha i fråga om försvar men också gentemot terrorism.

Det finns ett mervärde med Europeiska unionen genom att vi kan se till att människor, inte minst våra ungdomar, kommer i arbete och att det arbetet blir av. Det finns ett gemensamt mervärde i att attackera klimatförändringarna på ett riktigt sätt.

Där det finns tydliga mervärden kommer vi alltså att fortsätta samarbeta. Det är det som är poängen. Samarbeta ska ge mervärde. Det finns där, men inte överallt.

(Applåder)

Anf. 32 JAN BJÖRKLUND (L) replik:

Herr talman! Problemet är att statsministern säger att vi ska samarbeta på område efter område, men de skarpa förslag som läggs fram av de drivande makterna i EU, till stor del Frankrike och Tyskland, säger Sverige nej till på grund av att Socialdemokraterna och regeringen har sagt nej – nej och åter nej.

Ingen åtgärd skulle vara bättre för att bekämpa koldioxidutsläppen i Europa än en gemensam europeisk koldioxidskatt. Vi har redan en hög skatt i Sverige, men andra länder har inte det. Och många andra länder har stora utsläpp. Men där säger ni nej, Stefan Löfven. Det gör ni inte därför att ni är för utsläpp utan därför att ni är för ängsliga för att ge EU de befo-genheterna. Det är fördjupat samarbete i Europa som kan lösa många av samtidens stora problem. Att vara ängslig för samarbeten löser dem inte.

Det är bra att statsministern talar väl om samarbetet. Vi ska naturligtvis gemensamt ta matchen mot dem som vill att Sverige ska lämna samarbetet. Men när vi nu har detta samarbete måste vi använda det offensivt för att lösa de gemensamma problem vi står inför i vår världsdal.

Anf. 33 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik:

Herr talman! Jag delar den uppfattningen. Vi ska lösa dem tillsammans, och vi ska utveckla Europeiska unionen, som är en förutsättning för Sveriges välstånd.

När det gäller exempelvis bankunionen vill vi dock göra som i andra fall. Vi vill titta på vad som är plus och vad som är minus för Sverige. Vi går inte bara och säger: "Vill ni ha en bankunion? Ja, men då tar vi det." Vi utreder det. Och utredningen ska vara klar under detta år. Sedan vill vi att partierna ska diskutera vad som är plus och vad som är minus och ta ställning.

Under de år som jag har varit statsminister har jag med de andra ledarna diskuterat just hur vi ska utveckla samarbetet, inte minst vad gäller tryggheten. Där har vi ett rejält mervärde. Det gäller också arbetsmarknaden.

EU är viktigt för Sverige. Vi ska utveckla det. Men vi ska inte bara kasta oss in i det som andra föreslår, utan låt oss göra bedömningen av vad som är bra. Kanske finns det också något som inte är bra.

EU kan och ska bli skarpare. Men det bygger på att det ska finnas ett rejält mervärde.

(Applåder)

Anf. 34 ULF KRISTERSSON (M):

Herr talman! Sedan min allra första dag som partiledare har jag sträckt ut handen till Stefan Löfven för att hitta en gemensam lösning på migrationspolitiken. Decennier av ogenomtänkt ryckighet borde få ett slut. Vi

har gått från gränslös öppenhet till panikartad omläggning, från åtstramad S-politik till amnesti för ensamkommande. Med januariöverenskommelsen läggs nu politiken om en gång till.

Moderaterna och Socialdemokraterna borde i stället ta fasta på det som egentligen förenar oss, framför allt den krävande insikten om att vi i Sverige har vår del av ansvaret för att göra gott i en trasig värld men att vi samtidigt bär hela ansvaret för hur det sedan går här hemma i Sverige. Migration och integration hänger nämligen ihop.

Regeringen och stödpartierna har nu enats om att tillsätta en parlamentarisk utredning. Det är nog bra. Men den kräver inriktning. Och vad kan hela det nya regeringsunderlaget egentligen enas om?

Lite vet vi: Den tillfälliga lagen ska förlängas men ändå öppna för fler anhöriginvandrare. Regeringen vill ha nya undantag från en långsiktigt hållbar politik. Det är en riskabel väg. Därefter får vi gissa. Vi får inget veta om återvändande, om de som lever här laglöst och skyddslöst eller om risken för att Sverige återgår till generösare regler än resten av EU.

Varje civiliserat land måste vara en del av den stora världen. Men varje fungerande land måste också ha kontroll över sina egna gränser. Det har inte Sverige i dag.

Moderaterna och Socialdemokraterna har historiskt tagit ansvar för de här svåra frågorna, har hållit i när andra har släppt efter. Man brukar säga att med makt följer ansvar. Men nu väljer Socialdemokraterna makt framför ansvar.

(Applåder)

Anf. 35 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik:

Herr talman! Till att börja med var det en socialdemokratiskt ledd regering som lade om den migrationspolitik som den moderatledda regeringen hade infört. Vi tar ansvar för det, och vi ska ta ansvar för framtiden.

Ett av de samhällsproblem som Sverige brottas med är bostadsbrist. Det infördes ett investeringsstöd under den förra mandatperioden. Det ledde till att ungefär 20 000 hyreslägenheter byggdes. Det är lägenheter med överkomliga hyror för unga, och det är bra lägenheter för pensionärer som kanske vill ha ett annat boende.

I den budget som Moderaterna, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna röstade igenom avskaffades det investeringsstödet. Det innebär att planerade byggen har fått pausas och att påbörjade projekt har fått stoppas. I exempelvis moderatstyrda Skövde varnar man för att bygget av 132 nya studentlägenheter kan utebli.

Varför är Moderaterna emot att skapa förutsättningar för byggandet av hyreslägenheter för vanligt folk?

(Applåder)

Anf. 36 ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! Låt oss vara uppriktiga om migrationspolitiken. Låt oss tala ärligt med varandra och svenska folket om de misslyckanden vi gemensamt har medverkat till. Vi kommer från en historia där vi har tagit ansvar för svåra frågor. Vi vet att vi vill hjälpa människor som har det mycket svårare än vi, men vi vet samtidigt att det finns gränser för vad

välfärdsstaten Sverige klarar av. Denna gemensamma men långt ifrån alltid uppskattade insikt hade vi båda två, och vi tog ansvar för detta. Många andra skällde på oss av den anledningen.

Det har nu gått lång tid då vi har hattat fram och tillbaka och inte tagit ansvar. Det har varit dramatiska omläggningar. Ni var precis lika motviljiga som många andra mot att göra dessa förändringar, men 163 000 under ett enda år tvingade fram en förändring. Vi borde ha långsiktighet, stabilitet och en genomtänkt idé om vad Sveriges ansvar är och vad vi klarar av. Jag tycker att våra båda partier har ett extra ansvar för detta.
(Applåder)

Anf. 37 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik:

Herr talman! Jag ställde en fråga om bostäder.

Vi ska diskutera migrationspolitiken i en parlamentarisk kommitté. Vi har förlängt den tillfälliga lagen. Vi kommer att återkomma till detta.

Jag ställde en fråga om bostäder nu, Ulf Kristersson. Moderaterna verkar vara helt oförmögna att dra lärdom av tidigare misstag. När de kom till makten 2006 avskaffade de ett investeringsstöd för bostäder. Då minskade bostadsbyggandet, och det var på en låg nivå under många år. Detta lider vi av i dag.

Under vår mandatperiod införde vi det igen. Då ökade bostadsbyggandet. Finns det några slutsatser att dra av detta? Varför är det så viktigt för Moderaterna att vanligt folk inte ska kunna få en hyresrätt? Arbetskraft som behöver flytta behöver kunna göra det, och företag som vill rekrytera behöver kunna säga: Här finns hyreslägenheter. Vad är det som gör ert motstånd så stort, Ulf Kristersson?

(Applåder)

Anf. 38 ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! Statsministern vill prata byggsubventioner i dag och migration och integration någon annan dag. Vi gör olika prioriteringar. Jag tycker att migrationsfrågan och integrationsproblemen i Sverige är en större, viktigare och mer akut fråga än byggsubventioner till bolag som själva inte vill ha dem. Sådana har aldrig fungerat tidigare, och det finns ingenting som talar för att de skulle fungera den här gången.

Ni gör fel prioriteringar i politiken. Det är inte altaner och byggsubventioner som är de stora frågorna i Sverige i dag. De stora frågor som människor oroar sig för är hur vi ska klara av gemensamma åtaganden och hur poliserna ska bli fler. Det handlar inte bara om att önska sig detta utan hur de faktiskt också blir fler. Det handlar också om hur tullen ska kunna hålla koll på våra gränser. Detta är de stora frågorna.

Byggsubventionerna är dåliga i sig. Det kräver ingen annan förklaring än att de helt enkelt inte funkar. Men det är inte detta som är Sveriges stora ödesfråga just nu, statsministern.

(Applåder)

Anf. 39 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Herr talman! Ulf Kristersson tog upp värnskatten i sitt första inlägg. Jag välkomnar det. Ett borttagande av värnskatten leder till att Sverige blir mycket mer ojämlikt och orättvist – precis som du, Ulf, påpekade. Vi har

under den senaste tiden hört moderater här i talarstolen säga att andra skattesänkningar vore mycket mer rättvisa än att ta bort värnskatten.

Du har talat om att vi ska ha starka statsfinanser i tider då krisen väntar. Men vet du, Ulf, vi kan göra något åt detta. Jag är beredd att när vårpropositionen kommer låta Vänsterpartiet och Moderaterna skriva ihop sig i finansutskottet och stoppa idén om att ta bort värnskatten. Jag sträcker ut min hand till dig. Låt oss få en rättvisare politik!

Upp till bevis nu, Ulf! Jag är beredd att göra detta tillsammans med dig. Menade du allvar med detta eller var det bara en bluff? Var så god och svara nu, Ulf!
(Applåder)

Anf. 40 ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! Jag avsätter gärna denna regering tillsammans med dig, Jonas. Det kan du räkna med varje dag.
(Applåder)

Men jag vill inte göra det på grund av att de avskaffar värnskatten. Det är ju bra att de avskaffar den. Det är utmärkt eftersom det är en dålig skatt. Att de gör det är ett utomordentligt bra beslut. Det kommer jag alla dagar att medverka till.

Du har rätt i att jämlikheten är ett stort problem i Sverige – inte för att vi tar bort värnskatten, utan för att det i dag finns barn som aldrig ser sina föräldrar gå till jobbet. Det finns barn som aldrig får en chans att få det bättre i livet. Det finns barn som aldrig kan bygga en bättre framtid än sina föräldrar. Detta har inte ett dugg med värnskatt att göra.

Värnskatt är straffbeskattning på högre utbildning, på att jobba extra och på att byta till ett chefsjobb. Det är bra att den avskaffas. Men vill jag avskaffa regeringen? I'm on!
(Applåder)

Anf. 41 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Herr talman! Man ska inte spela poker med höga insatser om man sitter med par i tvåor. Så är det faktiskt. Någon kanske synar ens kort, och det var precis vad jag gjorde.

Här har du talat om hur orättvis värnskatten är och jag säger: Vi kan tillsammans se till att den inte tas bort. Vi kan forma en majoritet i riksdagen. Erbjudandet kvarstår.

Men då säger du: Nä, jag vill ju göra det här. Jag vill göra de rika rikare.

Det är klart ni vill för ni är moderater. Ni har bara hycklat. Du har stått och hittat på. Du bryr dig inte om att Sverige blir mer ojämnt.

Jag säger att vi kan se till att fälla regeringen i den här frågan, och du säger att du gärna fäller regeringen – men inte i den här frågan. Du fegar ur, Ulf Kristersson. Det är här ju en bluff. Du står och hittar på.

Detta visar hur er politik ser ut. När ni talar om dem som har det sämst i Sverige menar ni inte allvar. Det är samma gamla överklasspolitik. Det ska ges till dem som redan har.

Mitt erbjudande står dock kvar. Om du tillsammans med oss vill se till att de inte kan ta bort värnskatten och att skatterna blir mer rättvisa står erbjudandet kvar, Ulf Kristersson.
(Applåder)

Anf. 42 ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! Detta är helt ömsesidigt. Du måste ha missuppfattat allt jag sa, Jonas. Jag tycker att det är bra att värnskatten tas bort. Det har jag alltid tyckt. Jag ändrar mig inte en sekund bara för att Stefan Löfven nu också säger sig vilja ta bort värnskatten.

Av vilket skäl du än vill fälla denna regering kommer jag alltid att vara med på det. Det går alldeles utmärkt om det blir på grund av värnskatten. Men det faktum att de tar bort värnskatten är utmärkt. Vi kommer att rösta för att ta bort värnskatten, och vi kommer också att rösta för att ta bort regeringen.

(Applåder)

Anf. 43 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Sverige konsumerar som om det finns fyra jordklot. Det har vi inte. Vi lever på kredit och skriver över räkningen till våra barn.

Före jul drev Moderaterna med stöd av SD igenom sin budget. Naturvårdsverkets samlade miljöinsatser slaktades med 40 procent. Det är mer än vad Trump ville skära i miljöarbetet i USA. De nedskärningar på miljöområdet som Ulf Kristersson drev igenom här i riksdagen är mycket större än vad den då republikanska kongressen slutligen tillät Donald Trump att göra. Ni ville samtidigt avskaffa flygskatten, sänka koldioxidskatten och öka subventionerna för fossila bränslen.

I vår uppgörelse med S, C och L räddar vi nu mycket av detta. Skillnaderna är dock obehagligt tydliga. Vi vill ta ansvar för den enda jord vi har. Ni driver en miljöpolitik som är som att ta sms-lån på sms-lån och hoppas att ungarna ska betala.

Anf. 44 ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! Det där är helt enkelt fel. Den budget, det vill säga Moderaternas och Kristdemokraternas reservation, som kammaren röstade igenom i december är den näst största miljöbudget som kammaren någonsin har antagit. Den enda som har varit större är den valårsbudget som ni lade fram.

Om detta är en slakt av miljön, vad var då den budget som ni lade fram två år tidigare? Den var ju 2 miljarder lägre. Och vad var den budget som ni lade fram ett år tidigare? Den var 1,3 miljarder lägre. Detta handlar inte om slakt utan om krav på att miljöpolitik ska vara på riktigt. Den ska vara effektiv, den ska fungera och den ska ge resultat i verkligheten.

Orsaken till att vi inte tror på många av de insatser som ni gör – vi misstror inte er goda vilja, vilket jag har sagt många gånger – är att vi inte tror på ineffektiva miljöåtgärder som döms ut av Konjunkturinstitutet och Riksrevisionen. Vi gillar riktig miljöpolitik. Man ska inte slösa bort pengar som skulle kunna komma till nytta.

(Applåder)

Anf. 45 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Donald Trump ville skära 30 procent i budgeten för EPA, det amerikanska naturvårdsverket, men den republikanska kongressen bromsade och hindrade honom.

Moderaternas nedskärning på Naturvårdsverkets samlade miljö-, klimat- och naturinsatser var 40 procent. Ulf Kristerssons svar på detta är att vi historiskt sett har haft ännu lägre miljöbudgetar.

IPCC ger oss tio år att klara detta och göra den omställning som krävs. Moderaternas svar är: Låt oss börja dessa tio år med att göra lite mindre än vad vi gjorde förra året. Detta är inte att ta ansvar. Det är i stället att öka den miljöskuld som vi skriver över på våra barn.

Det är helt okej om ni är emot delar av vår miljöpolitik. Det är rimligt. Men kom då med bättre förslag och inte med färre förslag eller med nedskärningar när jorden brinner.

Anf. 46 ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! Vi hade bättre förslag med mer av internationella investeringar, klimatbistånd och sådant som gör riktig nytta och mindre av sådant som förstör för svensk landsbygd och som gör att man inte kan bo i hela Sverige.

Låt oss gå tillbaka till ett mått av intellektuell hederlighet.

Om vår budget var en slakt, hur var då er budget två år tidigare som var lägre än den budget som vi lade fram? Varför kan du inte bara ärligt säga att vi gör olika bedömningar av var pengarna gör störst nytta? Den budget som nu gäller är den näst största någonsin med en starkare fokusering på miljöinsatser som är effektiva. Det står jag helhjärtat för.

(Applåder)

Anf. 47 JIMMIE ÅKESSON (SD):

Herr talman! Vi har onekligen stora och många problem att hantera. När man lyssnar på debatten kan man lätt få intryck av att alla är mer eller mindre överens. Så är det naturligtvis inte. Det är bara retorik. Prioriteringarna skiljer sig åt. Vad är viktigast, och var gör pengarna störst nytta? Lösningarna skiljer sig åt. Hur hanterar vi de problem som är viktigast?

Herr talman! Nu har vi fått en regering som under fyra år har visat sig totalt oförmögen att lösa de problem vi står inför. Stefan Löfvens regering misslyckades med precis allting i fyra år. Den har inte de rätta prioriteringarna, och den har inte de rätta lösningarna.

Herr talman! Nu är vi tre partier i opposition i den här församlingen. Det är just tre partier för att vi skiljer oss åt. Man kan förstås välja att fokusera på det, fokusera på skillnaderna och det som skiljer oss åt. Men det finns också mycket mer, skulle jag vilja säga, som förenar oppositionen. Det handlar om både värderingar och sakpolitik men kanske framför allt om prioriteringar. Var gör pengarna störst nytta?

Herr talman! Det är min övertygelse att om den liberala vänsteralliansen ska få en riktig match under den här mandatperioden måste oppositionen förr eller senare ge dem den matchen gemensamt. Att lämna walkover är inte ett alternativ.

(Applåder)

Anf. 48 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik:

Herr talman! Under valrörelsen och tiden som har gått sedan valet har det blivit alltmer tydligt att Sverigedemokraternas målsättning är att bygga upp ett högerkonservativt block i svensk politik och i Sveriges riksdag. Det är ett viktigt besked till Sveriges väljare. Sverigedemokraterna brukar

försöka framställa det som att de varken står till höger eller till vänster. De är någonting för alla. Nu råder det ingen tvekan.

Sverigedemokraterna har ställt sig väldigt tydligt långt ut på högerkanten i svensk politik. De röstade igenom en högerbudget. I sin egen budgetmotion föreslår de att barnbidraget ska sänkas. De vill att gränsen för aborträtten ska sänkas från 18 till 12 veckor. Det finns inget annat sätt att beskriva det, Jimmie Åkesson, än att Sverigedemokraterna i dag är det parti som står absolut längst till höger i svensk politik.

Anf. 49 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Stefan Löfven och jag tillhör olika generationer. Jag kan i någon mening förstå att för Stefan Löfven är vänster-höger-dimensionen fortfarande det som vägleder politiken och ritar den politiska kartan. Men för mig är det inte så. Vänster-höger är en dimension av hur det politiska landskapet ser ut – absolut. Men den är framför allt kopplad till den ekonomiska politiken och fördelningspolitiken.

Det är möjligt att om man tittar på våra förslag om till exempel skattepolitiken är vi något mer till höger enligt den gamla skalan än vad Stefan Löfven är, även om Stefan Löfven nu sänker skatten för de allra rikaste. Men tittar vi fördelningspolitiskt är vår profil att det är de svaga grupperna i samhället, de som tjänar minst, som får de största förbättringarna. Det har vi riksdagens utredningstjänst med oss om.

Släpp vänster-höger-skalan, Stefan Löfven. Den är inte relevant i dag. Det är helt andra konfliktlinjer som är relevanta i svensk politik och i västerländsk politik i dag.

(Applåder)

Anf. 50 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik:

Herr talman! Det jag frågar om, Jimmie Åkesson, är Sverigedemokraternas egen politik. Det är ni själva som säger att ni vill ha ett högerkonservativt block. Du säger det i intervjuerna. Du delar både den ideologiska grunden och de sakpolitiska uppfattningarna.

Du vill ha en moderat statsminister. Ni röstade igenom en högerbudget. Ni föreslår själva stora skattesänkningar, och ni vill inte stoppa religiösa friskolor. Ni har inga förslag om höjda pensioner. Ni ska sänka barnbidraget och inskränka aborträtten.

Lika lite som du kan förneka Sverigedemokraternas rötter, Åkesson, lika lite kan du förneka att ni är ett parti långt ut på högerkanten i svensk politik.

(Applåder)

Anf. 51 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Det är Stefan Löfvens regering som sänker skatten för dem som tjänar mest. Jag har aldrig föreslagit det. Sverigedemokraterna har aldrig föreslagit att värnskatten ska avskaffas. Däremot har vi i varenda budget de senaste åren i den här församlingen föreslagit höjd garantipension och sänkt skatt för pensionärer. Det är ett faktum.

Ett annat faktum är att om du tittar på vår fördelningspolitiska profil är det oerhört tydligt vilka som gynnas av sverigedemokratisk politik. Det är kvinnor i offentlig sektor, pensionärer och de som tjänar minst. Det är de

grupperna som gynnas av Sverigedemokraternas politik, till skillnad från Stefan Löfvens politik som sänker skatten för dem som tjänar allra mest.

Stefan Löfven kan kalla det för högerpolitik om han vill. För mig är det är ganska ointressant om det är vänster eller höger eller upp eller ned. För mig är det andra frågor i dag som är relevanta både för mig och för människor i den riktiga verkligheten. Om de frågorna sedan kan anses stå till vänster eller höger spelar inte mig någon roll. Jag tycker att det är ointressant.

(Applåder)

Anf. 52 ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! Jag är inte så kinkig. Jag genomför gärna politik jag tror på med vem som helst som vill stödja den. Det kan vara regeringen. Det kan vara Sverigedemokraterna. Det är politiken som är viktig.

Jag är heller inte så kinkig när det gäller att avsätta en regering som inte borde ha tillträtt. Jag kan avsätta den med Vänsterpartiet, och jag kan avsätta den med er. Det roliga här är att det krävs båda för att verkligen göra det. Det är lite ironiskt att de som inte vill ha något med varandra att göra behöver varandras sällskap för att kunna göra detta. Det gäller för övrigt också när Centern och Liberalerna ska avsätta regeringen för att den inte genomför politiken.

Jag noterar, Jimmie Åkesson, att du gillar halva vårt partiprogram. Du gillar halva vårt idéprogram, hälften av våra värderingar och halva ideologin. Det är inte så dåligt. Jag vet många härinne som tycker om mindre än hälften. Man får ta det man får. Men det räcker inte för att bli ihop.

Det räcker inte att gilla halva oss för att bilda nya block. Vi är ett liberalt och ett konservativt parti. Vi är lika stolta för båda delarna. Om man inte förstår båda sakerna gör man inte gemensam sak med oss.

(Applåder)

Anf. 53 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Jag har hört Ulf Kristersson upprepa det sedan valet. Det Ulf Kristersson missar är att han själv bara tycker om halva sitt eget program. Det är helt okej att samarbeta med liberala partier, och till och med nyliberala partier, eftersom Moderaterna är ett liberalkonservativt parti. Men konservativa partier kan man inte samarbeta med.

Kasta inte sten i glashus, Ulf Kristersson. Låt oss i stället göra vad vi kan, vi tre partier i opposition, för att göra den här mandatperioden så svår som möjligt för den vänsterliberala alliansen och så bra som möjligt för Sverige. Det är mitt mål under den här mandatperioden.

(Applåder)

Anf. 54 ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! Jag kommer inte att ägna min tid under den här mandatperioden åt att göra det så svårt för regeringen som möjligt utan åt att göra det så bra för Sverige som möjligt. Det tycker jag är den viktigaste uppgiften, och jag kommer att stå för min politik oavsett vem som är beredd att stödja den.

Det jag försökte säga var att liberala och konservativa värderingar är båda viktiga för vår del. Det är den konservativa tron på att försvara Sverige i alla lägen, att dra nytta och lärdom av gångna erfarenheter, men

också den liberala övertygelsen om att människor har lika värde och respekten för människors livsval. Det handlar om den fria marknadsekonomi, internationellt samarbete, EU-medlemskapet och behovet av andra. Allt det är lika viktigt för oss. För mig räcker det bra om ni stöttar halva vår politik. Jag kan få stöd för den andra halvan av andra. Men detta bildar inte ett nytt block.

Du har rätt i en sak: Vi tre är nu i gedigen opposition. Moderaterna och Kristdemokraterna är den borgerliga oppositionen, och ni är oppositionen. Det är helt okej, det också.

Anf. 55 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Det jag på något sätt försökte få fram i mitt förra svar var just att Moderaterna kallar sig för ett liberalkonservativt parti. Men de kan inte samarbeta med konservativa partier. Däremot kan de förhandla med liberala partier. De kan förhandla med socialistiska partier. De kan förhandla med miljöextremistiska partier. Men de kan inte samtala med, och inte ens sitta i samma rum som, en konservativ.

Därför ifrågasätter jag Ulf Kristerssons påstående om att liberalism och konservatism är lika viktigt för Moderaterna. Ni har med all önskvärd tydlighet visat att det inte är så. För er är liberalismen viktigare. Konservatismen är något nödvändigt ont som Ulf Kristersson måste prata om för att blidka sitt eget parti och sin egen gräsrotsrörelse.

Vi har mycket gemensamt, Ulf Kristersson. Jag vill hävda att Sverigedemokraterna och Moderaterna har avsevärt mycket mer gemensamt än till exempel Moderaterna och Miljöpartiet. Det kan vem som helst se. Rimligen borde då du och jag kunna prata med varandra för att se till att den här regeringen får det så svårt som möjligt och att Sverige får det så bra som möjligt. Det är min ambition.

(Applåder)

Anf. 56 ANNIE LÖÖF (C) replik:

Herr talman! Det europeiska samarbete som har skapat fred i Europa, fört våra nationer närmare varandra och stärkt våra ekonomier skakar nu i det drama som kallas brexit. Detta drama är för mig en påminnelse om hur betydelsefullt EU-samarbetet är.

Men för Jimmie Åkesson är det snarare en inspiration till att börja isolera Sverige från Europa. Han vill att Sverige lämnar EU. Han väljer europeisk splittring före europeiskt samarbete.

Jag skulle vilja ge Jimmie Åkesson en utmaning. Kan han nämna *ett* brott som blir enklare att bekämpa om det blir svårare att samarbeta med den franska polisen? Kan han nämna *ett* miljöproblem som blir enklare att lösa om man inte kan samarbeta med tyska forskare? Kan han nämna *ett* företag som kan höja sina arbetares löner om det blir svårare att sälja varorna till de spanska konsumenterna?

Anf. 57 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Jag är inte förtjust i EU, för EU är en överstatlig politisk union. Det är utländska politiker, andra länders politiker, som stiftar lagar här i Sverige. Själva portalparagrafen i regeringsformen – att all offentlig makt i Sverige utgår från folket och att riksdagen, alltså vi här, är dess

företrädare – gäller inte längre. Det är andra länders politiker som stiftar en stor del av de lagar som gäller i vårt land. Det är jag motståndare till.

Om det sedan sker i namn av något som kallas EU eller något annat är för mig ganska ointressant. Vi måste samarbeta i Europa. Jag tror på frihandel, särskilt för vårt lilla land som är så exportberoende. Jag tror på att Sverige även fortsättningsvis ska vara en del av den inre marknaden, till exempel, och att vi gemensamt ska bekämpa internationell brottslighet och liknande. Det är det jag tror på.

Däremot tror jag inte på att flytta mer makt till byråkrater och pampar i Bryssel.
(Applåder)

Anf. 58 ANNIE LÖÖF (C) replik:

Herr talman! Att Jimmie Åkesson inte gillar människor från andra länder är inget nytt. Men, Jimmie Åkesson, du för inte en kamp mot EU-eliten. Du för en kamp mot verkligheten.

Jimmie Åkesson säger att det går att samarbeta och handla även utan EU. Det sa man i Storbritannien också. Nu ser vi resultatet. Brexit är ett skådespel som knappt Shakespeare skulle kunna skriva. Det är inte en komedi; det är en tragedi. Det är en tragedi för såväl svenska företagsledare som arbetare på golvet och något som de oroar sig för men som Jimmie Åkesson inspireras av.

Herr talman! Jag vill att Jimmie Åkesson berättar. Han kan inte ducka för frågan: Hur ska Sverige lämna EU – *hur*? Varför tror Jimmie Åkesson att han kan lyckas när hela det politiska systemet i Storbritannien har misslyckats?

(Applåder)

Anf. 59 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Jag tycker att Annie Lööf är oförskämd. Hon slänger sig med uttryck som att Jimmie Åkesson inte tycker om människor från andra länder. Det gör jag visst! Jag tycker om människor som betar sig på ett bra sätt och som har sjysta värderingar. Var de är födda någonstans eller var någonstans i världen de bor är helt ointressant för mig. Kan vi inte försöka lägga debatten på en lite högre nivå? Jag tycker att det där är en extremt låg nivå.

(Applåder)

Jag är övertygad om att Sverige inte kommer att lämna EU inom överskådlig tid. Jag kommer inte heller att driva det här i kammaren. Däremot kommer jag att göra mitt yttersta för att vi ska kunna få tillbaka så mycket som möjligt av makten över vårt eget samhälle från andra länders politiker i Bryssel. Det är politiker som vi inte kan rösta fram och inte heller avsätta. Det är mitt mål både i det Europaparlamentsval som kommer i vår och i mitt arbete här i kammaren.

(Applåder)

Anf. 60 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Herr talman och Jimmie Åkesson! Att få beskedet att man sägs upp från sitt jobb är ett tungt besked. Jag vet det, för jag fick det när jag jobbade på Volvo Lastvagnar och konjunkturen gick ned.

I dag har 4 500 anställda vid Arbetsförmedlingen fått detta besked. De får gå hem till sina familjer och berätta: Nu vet vi inte hur det blir. Nu vet vi inte om vi kan ha kvar villan, och nu vet vi inte hur det ser ut i framtiden och om vi kan bo kvar på den här orten.

Men de blir inte uppsagda för att de inte har arbetsuppgifter, som det var för mig. De blir uppsagda därför att du, Jimmie Åkesson, och ditt parti röstade på en budget här i riksdagen där man dramatiskt drog ned anslagen till Arbetsförmedlingen. Deras jobb behövs. Det kommer att drabba också de arbetslösa när de anställda får gå från sina arbeten. Kompetens kommer att förstöras.

Är du nöjd, Jimmie Åkesson, med att du i dag ansvarar för att 4 500 personer får gå hem till sina familjer och berätta att de blir arbetslösa?

Anf. 61 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Det måste vara allmänt känt att kritiken mot Arbetsförmedlingens funktion och effektivitet har varit omfattande under många år. Det är inget som jag har hittat på, utan detta omfattar de flesta partier i denna församling.

Till slut drar man då slutsatsen att vi nog måste göra på ett annat sätt här. Självklart ska vi ta till vara den kompetens som finns inom myndigheten. Det är givet; vi ska inte förstöra kompetens på något sätt. Men det kan ske i en annan form, och det är det man öppnar för nu. Det öppnas också för detta i den regering som Jonas Sjöstedt själv var med och släppte fram i denna församling för bara ett par veckor sedan.

Herr talman! Jag förstår därför inte riktigt kritiken. Vad jag förstår kommer Jonas Sjöstedt själv att stå bakom en politik som påminner om den här.

Jag är övertygad om att det går att lösa Arbetsförmedlingens uppgifter på ett annat sätt, till exempel genom en kravbaserad verksamhet med hårt ställda krav på alternativa aktörer. Det är det jag tror att de människor som nu måste lämna sina jobb kan användas till i stället och då också kanske mer komma till sin rätt.

(Applåder)

Anf. 62 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Herr talman! Vänsterpartiet har aldrig stött, och kommer aldrig att stödja, en sådan slakt av Arbetsförmedlingen och en sådan privatisering. Det är du, Jimmie Åkesson, som har röstat fram den.

När du ställs inför 4 500 personer som mister sina jobb kommer du med ett iskallt byråkratiskt svar. Det hånar i praktiken de 4 500 människor som gör det viktiga arbetet att försöka få in människor som står långt ifrån arbetsmarknaden så att de ska kunna rustas för att söka ett jobb. Detta säger någonting om Sverigedemokraterna.

Jag ska dock ge dig en chans till, Jimmie Åkesson. Vad säger du nu till dem som sitter där vid sitt skrivbord och får planera ett nytt liv? De vet inte hur det blir, och deras kompetens kommer inte att användas. De får höra av dig och andra att de är ineffektiva och inte kan göra ett ordentligt jobb. Vad säger du till dem? Vad vill du att de ska säga vid middagsbordet i kväll till sina familjer? Det är du som har tryckt på knappen. Det är ditt parti som skickar ut 4 500 personer i kylan i dag.

(Applåder)

Anf. 63 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Så är det inte. Det är inte jag som skickar ut någon i kylan. Däremot har jag konstaterat, och också tagit de politiska konsekvenserna av, att vi har en ganska stor myndighet med ett oerhört viktigt uppdrag som inte fungerar. Då måste vi lösa det på ett annat sätt.

Jag är oerhört glad att det finns kompetens inom Arbetsförmedlingen som kan användas för att lösa denna problematik på ett mer effektivt och bättre sätt än vad Arbetsförmedlingen som myndighet har lyckats med under de senaste åren – för man har inte lyckats med sitt uppdrag över huvud taget.

Arbetsförmedlingen har under de senaste åren utgjort en ren integrationsåtgärd och haft väldigt lite med arbetsförmedling att göra. Nu kan vi i stället lägga resurserna på riktig arbetsförmedling, som är kravbaserad och tar till vara den kompetens som finns bland de anställda på Arbetsförmedlingen.

(Applåder)

Anf. 64 JAN BJÖRKLUND (L) replik:

Herr talman! Jag vill också diskutera ideologi med Jimmie Åkesson. I de böcker som Jimmie Åkesson har skrivit är han väldigt tydlig med att han anser att det liberala samhället är hans huvudmotståndare. Själv definierar han sig ideologiskt som högnationalist.

Jag funderar mycket på vad de orden betyder i ett europeiskt sammanhang i dag. Europa har verkligen upplevt både liberala och högnationalistiska epoker. Jag skulle vilja be Jimmie Åkesson nämna en enda epok i Europas historia eller en enda region i Europa där högnationalismen vid något tillfälle har varit bättre på att skapa fred, frihet, demokrati och välstånd än vad liberalismen har varit.

Anf. 65 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Jag tror inte att jag någonsin har kallat mig för högnationalist. Jag vet inte ens vad det betyder. Däremot är jag socialkonservativ och har en nationalistisk grundsyn.

Om vi ska titta på historien, vilket Jan Björklund ofta verkar vilja göra, tror jag att folkhemmet i Sverige i grunden är ett idealsamhälle för en svensk socialkonservativ och nationalist. Det är ett samhälle där flit och plikt belönas men där vi också tar hand om varandra när vi behöver tas om hand. Det är ett samhälle som är sammanhållet, med ett starkt socialt kapital, stark tillit, stark hemkänsla och så vidare. Det är det samhället jag vill återupprätta i modern tappning, till skillnad från det ny- och socialliberala kaos som Jan Björklund vill bygga vidare på.

(Applåder)

Anf. 66 JAN BJÖRKLUND (L) replik:

Herr talman! Jag talar inte om hur socialförsäkringarna ska organiseras i Sverige. Det råder säkert bred samstämmighet i kammaren om att vi ska ha en ambitiös socialpolitik och fri marknadsekonomi i Sverige. Jag talar om hur Europa ska samarbeta och byggas. Där har vi nu under ett antal årtionden haft en liberal vind, som har byggt upp det europeiska samarbetet.

Vi har skapat de mest framgångsrika samhällen som mänskligheten någonsin har upplevt i vår del av världen, i Västeuropa och Nordamerika – ett liberalt samhälle med frihet, demokrati, marknadsekonomi, rättstrygghet, öppenhet, yttrandefrihet, pressfrihet och en lång rad funktioner. Vi har gjort detta i samarbete med varandra. Det har handlat om frihandel och demokrati, och EU har varit en väldigt viktig motor. Ta bort ordet ”höger” om det är besvärande för dig, men nationalist är du.

Svara nu på frågan i stället för att prata om något annat. Nämn ett enda exempel i Europa där nationalismen har varit bättre på att skapa fred, frihet och välstånd än liberalismen.

Anf. 67 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Jag svarade på den frågan. Att Jan Björklund sedan inte tycker om svaret kan inte jag göra så mycket åt. Han kanske får gå hem och fundera lite på vad det är jag egentligen vill och tycker.

Detta är intressant i någon mening. När jag läste bland annat demokratiteori i Lund för ett antal år sedan läste vi mycket om den klassiska, liberala demokratin och samhällsmodellen. Det Jan Björklund missar är att hela den modellen i någon mening bygger på hur länder såg ut förr. När länder, som till exempel Sverige, blir mer splittrade och segregerade och när invandringspolitiken har varit ansvarslös, tilliten sjunker och integrationen misslyckas måste liberaler, som tror på denna modell, förändra sin ideologi och sin syn på demokrati och införa mångkulturalism, feminism och allt möjligt annat.

Jag tror på en klassisk, liberal demokratimodell. Den kommer jag att fortsätta slåss för, både här och i andra sammanhang.

(Applåder)

Anf. 68 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Efter valet skrev din närmaste man Mattias Karlsson en hälsning till landets sverigedemokrater. Sverige är riktigt illa ute, skrev han. Det har vi varit förr. Ändå har vi alltid gjort motstånd, tack vare ledarskapet hos en liten skara patrioter. Vi måste vara den skaran nu, skrev han. Ödet har utsett oss. Våra motståndare har tvingat in oss i en existentiell kamp om vår kulturs och vår nations överlevnad. Det finns bara två val, seger eller död. Det sista är ett Mussolinicitat.

Jag har några frågor, Jimmie Åkesson:

1. Vilka är dessa era motståndare, som ni påstår vill att Sverige och svensk kultur ska förgöras?
2. Vilka är det som ni säger kommer att dö om ni inte segrar?
3. Ödet har alltså utsett er att leda en liten skara patrioter i en kamp på liv och död. Hur går det rent praktiskt till när man får en sådan uppgift av ödet?

(Applåder)

Anf. 69 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Det är ju inte jag utan Mattias Karlsson som har skrivit detta. Jag kan bara spekulera kring hur han fick detta uppdrag av ödet. Man kan tänka sig att han låg hemma i sängen en sen kväll, och så kom ödet bara till honom och sa: Segra eller dö! Det kan vara så.

Eller så är det inte så, utan detta kanske är en typ av bildspråk som ofta används för att ingjuta moral och stridslust hos dem som känner sig lite stukade, till exempel av att vi återigen, trots att väljarna röstade som de gjorde, har Miljöpartiet och Socialdemokraterna i Regeringskansliet. Stefan Löfven är statsminister i Sverige, trots att han röstades bort av både väljarna och denna kammare.

Det kanske handlar om detta. Man kanske inte måste tolka allt så bokstavligt och göra sig löjlig. Sverige har avsevärt större problem än Mattias Karlssons Facebook.

(Applåder)

Anf. 70 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Om din gruppledare upplever Benito Mussolini i sina drömmar har du ganska stora problem.

(Applåder)

Varje gång dina närmaste avslöjas med homofobiska, rasistiska eller till och med antisemitiska irrläror svarar du: Jag vet inte. Jag tror faktiskt att du vid det här laget har sagt ”jag vet inte” fler gånger än Ulf Kristersson krävt skattesänkningar under sin politiska karriär. Det nya partiprogrammet för Sverigedemokraterna går väl ut på att ni inte vill ha hit några människor från andra länder och i övrigt – jag vet inte.

Din närmaste medarbetare sitter dagarna efter valet och pratar om seger eller död, ser sig som ledare för en liten skara patrioter och manar människor ut i existentiell kamp om vårt lands överlevnad. Menar du allvar med att du inte ser några problem med det? En spade är en spade. Detta, Jimmie Åkesson, är rasistisk smörja.

(Applåder)

Anf. 71 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Jag kan skriva under på det där med smörja. Det var en minut av smörja vi nyss hörde.

(Applåder)

Gustav Fridolin inledde, tror jag, sin replik med att säga att Sverige är riktigt illa ute. Ja, det är vi. Vi har större problem än detta. Jag tror att Gustav Fridolin har sagt de där tre orden fler gånger i denna talarstol i dag än vad jag har gjort. Jag vet heller inte varför det är relevant för den politiska debatten.

Gustav Fridolin företräder ett av Sveriges två regeringspartier. Har han inget annat att komma med än ren smörja?

(Applåder)

Anf. 72 ANNIE LÖÖF (C):

Herr talman! 2018 års val var ett värderingsval, men grundtanken om det öppna samhället och alla människors lika rätt och värde och om trygghet för alla kan inte tillåtas rymmas bara i en valrörelse. Diskussionen om vilket samhälle vi vill ha och kampen för ett öppet, tolerant Sverige måste

föras varje dag. Det visar tyvärr inte minst de oacceptabla hot och övergrepp som riktats mot Sveriges lantbrukare och som har eskalerat under de senaste åren.

Det handlar om människor som har blivit misshandlade, fått sina egendomar förstörda och maskiner saboterade. Det är lantbrukare som har blivit förföljda och trakasserade och familjer som lever under mordhot. Vi har till och med sett exempel på att barn så unga som åtta år har fått ta emot hot och hat utanför sin egen skola enbart för att deras föräldrar är bönder.

Militanta djurrättsaktivister har passerat alla gränser. De ägnar sig åt brottslig verksamhet som snarare för tankarna till terror. Här har samhället och inte minst politiken ett väldigt stort ansvar att agera för att hitta och straffa dem som begär dessa avskyvärda handlingar och också se till att svenska lantbrukare kan känna sig trygga och uppbackade av samhället. Vi behöver från politikens sida agera snabbt och kraftfullt och se till att rättsväsendet har de resurser som krävs för att stoppa detta.

Centerpartiet har under en längre tid uppmärksammat hoten, hatet och våldet. Vi har också föreslagit konkreta åtgärder för att möta problemen: att stoppa medel till våldsbejakande organisationer och att införa en särskild brottskod för djurrättsrelaterad brottslighet, för att bara nämna två exempel.

Jag förväntar mig att Sveriges nya regering snarast möjligt kommer att visa handlingskraft. Vi behöver konkreta åtgärder, för vi vill stoppa hoten och våldet mot svenska lantbrukare. Vi vill värna demokratin och tryggheten för alla.

(Applåder)

Anf. 73 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Fru talman! Annie Lööf! Centerpartiet vill ha marknadshyror. Man har fått igenom marknadshyror i nyproduktion i sin uppgörelse med regeringen. Det finns olika beräkningar på hur mycket hyrorna höjs med marknadshyror, men den senaste jag har sett pekar på 50-procentiga hyreshöjningar i nyproduktion i de större städerna och också mycket kraftiga hyreshöjningar i förortsområden och i mindre städer. Redan i dag är det så att människor med normalinkomster i Sverige knappast har råd att flytta in i en nybyggd lägenhet.

Detta kommer att göra det omöjligt för många att flytta in i en bra bostad. Det kommer att öka segregationen i det svenska samhället.

Samtidigt säger de stora byggbolagen att de inte kommer att bygga en enda lägenhet till på grund av marknadshyror. De kommer att hålla fast vid sina planer som de är. Det är förståeligt, för tjänar man mer pengar utan att göra något gör man heller ingenting. Om man inte behöver bygga fler lägenheter för att tjäna mer pengar bygger man heller inget. Varför vill ni ha den här politiken?

Anf. 74 ANNIE LÖÖF (C) replik:

Fru talman! Jonas Sjöstedt för en kamp mot verkligheten. På många orter i Sverige är köerna till hyresrätter långa. Jag vill att fler människor ska få möjlighet till en första bostad och till en hyresrätt.

”Att få en bostad genom oss kan ta allt ifrån ett par månader upp till 20 år eller mer.” Så skriver Bostadsförmedlingen i Stockholm. Man skriver också: ”För att få en bostad i innerstaden får du vänta i genomsnitt 17 år.” Vänsterpartiets kritik kommer aldrig med någon egen lösning på hur bostadsmarknaden ska fungera bättre.

Vi behöver göra förändringar. Fri hyressättning i nyproduktion, friare hyressättning i befintligt bestånd och ökad rörlighet är väldigt viktiga instrument för att svensk bostadsmarknad ska fungera bättre, så att fler människor har möjlighet att få en hyresrätt. I dag är köerna alldeles för långa och svartkontrakten alldeles för många. Det är oerhört svårt för alla dem som i dag lever på andrahandsmarknaden och betalar ockerhyror att få ett förstahandskontrakt.

(Applåder)

Anf. 75 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Fru talman! Vänsterpartiet fick igenom investeringsstöd, som gör att det byggs tusentals lägenheter med låga hyror i hela landet. Dem har ni försökt avskaffa.

Vi är för statliga toplån, vilket gör att vi ökar konkurrensen på byggmarknaden. Vi har lagt fram en rad förslag som gör att det byggs mer med lägre hyror. Allt detta vill ni ta bort.

Ert enda förslag är att höja hyror, så att människor inte har råd att efterfråga en bostad.

Detta är inget nytt. Det har prövats förut. Så såg det ut i Sverige på 1920-talet och 1930-talet. Då hade vi bland Europas högsta hyror. Det var låg boendestandard och stor trångboddhet. Många bodde i andra hand. Det var därför vi började reglera hyror och förhandla om dem. Det var därför vi skapade allmännyttan.

Att gå tillbaka till fri hyressättning är att göra människor fattiga och rättslösa på många sätt. Det är en överföring av pengar till fastighetsägare från hyresgäster. Det har ingenting med framtiden att göra. Det är 1920-talets politik. Den har vi prövat. Den har misslyckats.

(Applåder)

Anf. 76 ANNIE LÖÖF (C) replik:

Fru talman! Det är bostadsbrist i 243 av 290 kommuner i landet. Det tar i genomsnitt 17 år att få en hyresrätt här i Stockholm. Det är en politik i Sverige som har förts i decennier och som inte har lett till ett bra resultat.

Vi behöver göra förändringar. Vi behöver regelförenklingar på en rad områden. I januariavtalet finns många förslag om hur vi ska göra det enkla att bygga runt om i hela landet. I januariavtalet finns det också beskrivningar av hur vi måste göra om och liberalisera bostadsmarknaden. Det är för att fler människor ska ha möjlighet att få en hyresrätt. Det är för att fler människor ska ha möjlighet att flytta hemifrån och till en lägenhet.

Om vi ska försvara hyresrätten behöver vi göra liberala reformer, så att vi får fler bostäder i hela landet.

Anf. 77 EBBA BUSCH THOR (KD) replik:

Fru talman! I den överenskommelse som Centerpartiet har slutit med Socialdemokraterna står det att miljöskatterna ska höjas med 15 miljarder. Samtidigt ska reseavdragen göras om för att främja kollektivtrafik och cykling. Det är då inte långsökt att tro att vi står inför kraftigt höjda kostnader för att köra bil.

Var vi bor i landet påverkar vilka skatter som drabbar oss mest. Höjd drivmedelsskatt kan innebära att skatten höjs för landsbygdsbor, även om inkomstskatterna sänks.

Min fråga till dig, Annie Lööf, lyder därför: Kan du garantera att vi som bor på landsbygden – och då framför allt de som inte har partiledarlöner – inte kommer få en större skattebörd? Kommer man att kunna bo kvar? Kan du garantera att skatteskraven inte dras åt för dem som bor på landsbygden?

Anf. 78 ANNIE LÖÖF (C) replik:

Fru talman! Som jag sa inledningsvis är Centerpartiet garanten för likvärdiga villkor i hela landet. Det har vi varit i ett sekel, och vi kommer att vara det framöver.

Vi har fått igenom oerhört många frihetsreformer som människor som bor på landsbygden har längtat efter. Det blir enklare att bygga och bo. Vi stärker den privata äganderätten. Och när man höjer miljöskatter ska det också synas i plånboken, det vill säga att om man höjer skatten ska medborgarna också få tillbaka på skattsedeln. Det är den gröna skatteväxlingen som är viktig för att styra om i en mer grön riktning.

Vi har lagt fram förslag om gröna skattehöjningar, till exempel när det gäller kemikalieskatten. Vi vill göra om reseavdraget så att det gynnar dem som bor på landsbygden. De skattehöjningarna ska innebära en lägre skatt på jobb och företagande.

Slutligen noterar jag att Ebba Busch Thor väljer att ta replik på mig men inte på Jimmie Åkesson.
(Applåder)

Anf. 79 EBBA BUSCH THOR (KD) replik:

Fru talman! Det går att anklaga Jimmie Åkesson för mycket, men det går inte att anklaga honom för att han har släppt fram Stefan Löfven. Det är därför som jag i den här församlingen, som representant för mina väljare och för medborgarna, vill ställa frågor om vad januariöverenskommelsen faktiskt kommer att innebära.

Flera av de delar som Annie Lööf nämner är bra på alla sätt och vis. Men när man slår ihop rimligheten i skatter på kemikalier och andra farliga utsläpp med förändringar i reseavdrag och sänkt skatt på jobb och företagande kvarstår ändå frågan hur man ska kunna kompensera landsbygden för 15 miljarder i höjda miljöskatter.

Då blir ändå frågan till syvende och sist: Kan du garantera att skattebördan på totalen för dem som bor på landsbygden inte kommer att öka?

Anf. 80 ANNIE LÖÖF (C) replik:

Fru talman! I januariavtalet finns många skatteförändringar som kommer att sänka skatten på just jobb och företagande. Är det något som får

hela landsbygden att blomstra är det just de gröna näringarna och småföretagen, som vi vill underlätta för och stimulera. Det handlar också om att vi måste ha en grön omställning. Där tittar vi, som det också står i avtalet, på skatter på avfallsförbränning, kemikalier och liknande för att fasa ut det som är dåligt och se till att gynna det som är bra, nämligen jobb och företagande.

Vi vill få hela landet att växa. Då måste vi se till att minska skattebördan, minska skattetrycket och lägga fokus på att se till att jobb och företagande kan blomstra i hela landet.

(Applåder)

Anf. 81 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Fru talman! Det hårda arbete som görs av Sveriges ansvarstagande bönder är helt avgörande för att vi ska klara vår globala matförsörjning och miljömålen och för att vi ska kunna bekämpa riskerna med antibiotikaresistens, kunna leva i hela landet och kunna gå från konsumtion av utländskt fulkött till mer konsumtion av svenskt kött, ekologiskt och vegetariskt.

Centern och Miljöpartiet kan ha, och har, olika uppfattningar om exakt vilka djurskyddsregler som bör gälla eller om hur vi bäst ger svenska bönder förutsättningar att globalt leda arbetet mot ett hållbart jordbruk. Men i fråga om det som Annie Lööf lyfte fram i sitt inlägg från talarstolen är vi helt eniga. Jag är glad att du lyfter fram detta. De brott vi nu läser om är vedervärdiga. Det är avgörande att polis och politik tar sitt ansvar, och jag vill som representant för ett av regeringspartierna intyga att vi är beredda att mötas om hur vi kan göra mer.

Anf. 82 ANNIE LÖÖF (C) replik:

Fru talman! Ja, det finns oerhört många utmaningar som Sverige står inför. Antibiotikaresistensen är en sådan. Vi behöver arbeta på internationell, europeisk och nationell nivå för att se till att komma åt just det som vi nu går emot. Här behövs det olika verktyg. Centerpartiet har på EU-nivå drivit fram kraftfulla åtgärder för att minska antibiotikaresistensen. Det arbetet måste fortsätta.

Det är välkommet att regeringen också tar till sig av att det behövs lagskärpningar. Det behövs förändringar för att värna det svenska lantbruket och de gröna näringarna. Det handlar om att se till att bönder kan vara trygga och om att se till att bönders familjer kan vara trygga när militanta djurrättsaktivister attackerar dem – och det har de gjort under en lång tid.

Anf. 83 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Fru talman! Om detta är vi helt eniga.

Anf. 84 JONAS SJÖSTEDT (V):

Fru talman! I dag varslas 4 500 anställda vid Arbetsförmedlingen om uppsägning. Det visar att den budget som antogs av M, KD och SD är både ogenomtänkt och oansvarig. Detta är bara ett av en lång rad förslag som kommer att drabba människor i deras vardag.

Sedan ser vi i kammaren hur de som har drivit igenom det här vägrar att ta ansvar för sina egna beslut.

Jag tycker att det har varit en intressant partiledardebatt. Vi har också sett hur försöken från högerblocket att framställa sig som bättre vänner för låginkomsttagare än andra har kollapsat i direktsändning.

Ulf Kristersson försöker göra en poäng av att värnskatten, som är så bra fördelningspolitiskt, ska vara kvar. Sedan får han uppmaningen: Ja, men hjälp oss då! Stoppa borttagandet av värnskatten, så att vi får en bättre fördelningspolitik! Då säger han: Nej, vi menade aldrig allvar med det. Det var aldrig tanken.

Det är en låtsasopposition. Han är beredd att fälla regeringen – det säger han stolt – utom när det gäller att bevara privilegierna för de rikaste, för då får den vara kvar. Då får det vara som det är. Det är en ynkedom.

Ulf Kristersson är svensk politikens katten Måns. Strömningen ska till dem som är som han, som tjänar bra. Ebba Busch Thor och Jimmie Åkesson är som Bill och Bull, som håller med. Så fungerar deras budget.

Det är ett sämre alternativ än den regering vi har. Framför allt är det alternativet sämre eftersom det skulle flytta den politiska debatten till dem som alltid pekar finger åt dem som har utländsk bakgrund. Det Sverige vill jag inte leva i.

Vi kommer att bekämpa högerförslagen i regeringens politik när det gäller fördelningen, när det gäller marknadshyrorna och när det gäller anställningstryggheten. Men vi vet också skillnaden mellan höger och vänster och att högern hycklar när de talar om att de värnar låginkomsttagare. (Applåder)

Anf. 85 ANNIE LÖÖF (C) replik:

Fru talman! Medmänsklighet och människovärde får inte enbart vara fina ord som politiker använder sig av i debatter. Genom januariavtalet har Centerpartiet och Liberalerna säkerställt att den personliga assistansen och assistansersättningen präglas av hög kvalitet och av rättssäkerhet. Alla som har rätt att få stöd ska också få det.

Jonas Sjöstedt har haft år på sig att ta striden för samhällets mest utsatta, men han har inget gjort. Han har gömt sig bakom den förra regeringen. Det är inte att stå på de svagas sida.

Jonas Sjöstedt! Varför använde sig inte Vänsterpartiet av sin röst i förhandlingar med regeringen, i budgetförhandlingar, till att tala för de barn och unga som under förra mandatperioden berövats sin personliga assistans?

Anf. 86 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Fru talman! Annie Löf ger inte en direkt hederlig beskrivning av vad som har hänt under förra mandatperioden. Vi var de tydligaste kritikerna mot indragningarna i den personliga assistansen. Vi krävde en ny lagstiftning. Vi krävde ändringar i regleringsbrevet. Vi var beredda att förhandla med borgerliga partier för att se till att det skulle bli så. Jag tror att du vet att det är på det viset. Det är regeringen som ansvarar för regleringsbrevet.

Det sker vissa förbättringar för dem som behöver assistans i det här avtalet. Det välkomnar jag, men jag tycker inte att det är tillräckligt. Jag tycker att man för gott ska kasta den gamla utredningen i papperskorgen, och jag tycker att man ska garantera en god assistans i hela landet genom

att återställa intentionerna med den personliga assistansen och se till att den blir statlig, inte kommunal. Då tror jag att man kan få en personlig assistans som faktiskt fungerar.

Min fråga till dig, Annie Lööf, är följande: Är du med på att se till att den personliga assistansen blir ett statligt ansvar, för en jämn kvalitet över hela landet?

(Applåder)

Anf. 87 ANNIE LÖÖF (C) replik:

Fru talman! Centerpartiet vill ha ett statligt ansvar. I januariavtalet står det också att man ska tillsätta en utredning som ska titta på förutsättningarna för just detta.

Jag noterar att Vänsterpartiet gärna vill skylla på andra när det gäller konsekvenserna av deras egen politik. Min poäng var just att det sker förändringar nu när Liberalerna och Centerpartiet ingår i ett budgetsamarbete. När Vänsterpartiet hade det skedde inga förändringar, mer än negativa.

Faktum kvarstår att Vänsterpartiet hade kunnat använda sin position, som vi nu har gjort, i budgetsamarbetet för att förbättra för samhällets mest utsatta redan under förra mandatperioden. Därför frågar jag igen: Vad var Jonas Sjöstedts ord och debatter värda för dem som inte fick den hjälp de hade rätt till?

(Applåder)

Anf. 88 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Fru talman! Vänsterpartiets politik när det gäller personlig assistans har varit och är kristallklar. Vi ser det som en viktig frihets- och rättighetslagstiftning. Den har vi arbetat för. Den kommer vi att fortsätta att arbeta för. Vi gör det gärna tillsammans med regeringen och även med Centerpartiet, om det är så, eftersom den är så nödvändig.

Sedan tycker inte jag att du är rätt person att läxa upp andra om vem man bryr sig om. Vi genomförde uppåt 90 reformer som ökade jämlikheten i Sverige. Du driver igenom angrepp på arbetsrätten, marknadshyror och en skattepolitik som kommer att öka klyftorna dramatiskt i det svenska samhället. Det är en rätt stor skillnad mellan vänster och höger i svensk politik.

(Applåder)

Anf. 89 TREDJE VICE TALMANNEN:

Talmannen noterar att många ledamöter här använder ordet ”du”. Vi brukar från talmännens sida säga att ledamöterna inte ska dua varandra i kammaren när det är debatter.

Anf. 90 EBBA BUSCH THOR (KD) replik:

Fru talman! Till protokollet vill jag föra att jag, som kommer från Uppsala, ser mig själv som Trisse i Pelle Svanslös.

Fru talman! Jonas Sjöstedt har efter januariöverenskommelsen lyft fram att han har ett eget avtal med statsministern – eller en uppgörelse, en minnesanteckning eller en understanding. Det är ett avtal som stipulerar att vänsterreformer som ströks ur KD:s och M:s budget ska återinföras

oavsett vad Centerpartiet och Liberalerna tycker om saken. Bland de reformer Vänstern vurmat för och som vi har slopat finns avdragsrätt för fackföreningsavgifter.

Den sakliga frågan lyder: Anser Jonas Sjöstedt att han har fått ett löfte från statsministern om att denna avdragsrätt ska återinföras?

Anf. 91 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Fru talman! Jag tackar fru Busch Thor för hennes frågeställning. Jag har självklart diskuterat det här med Stefan Löfven, och jag har fått en försäkran från honom om att han kommer att försöka återinföra det här. Sedan utgör ju inte han hela budgetunderlaget. Han kan lova för Socialdemokraterna, men han kan inte lova för andra. Så är det naturligtvis.

Jag tycker att det här är en väldigt viktig reform. Det är en skattesänkning som går till dem som behöver det mest, men det är också så att om fler går med i en fackförening – vilket är en ekonomisk fråga för många – kommer lönerna att stiga och arbetsvillkoren att bli bättre på sikt, framför allt för dem som behöver det mest.

Jag vill ställa en fråga till Ebba Busch Thor. Ni tog bort det här för att straffa dem som vill vara med i en fackförening. Men ni tog inte bort motsvarande avdragsmöjlighet för arbetsgivarna. De är också med i organisationer, och de får fortsätta att dra av sina avgifter precis som tidigare. Ni straffar ensidigt den som vill vara med i en fackförening men låter arbetsgivarna dra av. Var finns rättvisan i detta, fru Busch Thor?

Anf. 92 EBBA BUSCH THOR (KD) replik:

Fru talman! Det vi har gjort är att se till att prioritera dem med låg inkomst och medelinkomst. Kristdemokraterna har inte i det här läget stöttat en statsminister som gör en uppgörelse som bara sänker skatten för de allra rikaste. Vi har i stället valt att ge ett större utrymme för till exempel en vanlig barnfamilj med två arbetande föräldrar motsvarande 680 kronor i månaden, därtill ytterligare flera avgörande förstärkningar av deras ekonomi. En del av det kan användas till detta.

Jag tycker att det viktiga som Jonas Sjöstedts svar belyser är att detta inte är en uppgörelse mellan två partier eller fyra partier. Det här är en uppgörelse och en januariöverenskommelse mellan fem partier, där Stefan Löfven kommer att förhandla bakvägen med de andra parterna å Vänsterpartiets vägnar. Jag tackar för det klargörandet.

Anf. 93 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Fru talman! Det är alldeles riktigt att Vänsterpartiet är vågmästare i den här kammaren. Skulle Kristdemokraterna vilja stoppa borttagandet av värnskatten för att verkligen leva upp till orden om mer rättvisa skatter är vi beredda att sätta oss ned och förhandla med er och Moderaterna i finansutskottet. Då skulle ni faktiskt mena allvar med att inte bara sänka skatten för de rikaste.

Vill man ha en skattepolitik som gynnar låg- och medelinkomsttagare är det få saker som är så träffsäkra som att behålla avdragsrätten för fackförbundsavgiften. Den har absolut störst effekt för den som har låga inkomster och ofta höga fackförbundsavgifter. Detta tar ni bort.

Min fråga kvarstår: Vad är det rimliga i att arbetsgivare som ofta har gott om pengar och höga vinster har en avdragsrätt, medan den som jobbar i Pressbyrån, cyklar iväg till fabriken på morgonen eller arbetar på äldreboendet inte har motsvarande rätt? Var finns rättvisan i det?
(Applåder)

Anf. 94 JAN BJÖRKLUND (L) replik:

Fru talman! Europa står inför en mycket stor utmaning med brexit, och jag noterar till exempel att den brittiska fackföreningsrörelsen nu är oerhört bekymrad och rädd för att en massa jobb ska försvinna.

I Vänsterpartiets partiprogram står det att Vänsterpartiet verkar för att Sverige ska lämna EU. Jonas Sjöstedt har försökt dämpa detta eftersom det blev jobbigt i valrörelsen, men när han fick frågan om hur han skulle ha röstat om vi hade möjlighet att rösta i dag sa han att han skulle ha röstat nej till ett svenskt EU-medlemskap.

Min fråga till Jonas Sjöstedt är: Vad är det i brexit som Jonas Sjöstedt finner så inspirerande att han anser att Sverige borde gå samma väg?

Anf. 95 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Fru talman! Det finns ett uttryck i debatten som man kallar för ”halmgubbe”. Det vill säga, du fixar en motståndare och sätter upp den, och så angriper du den låtsade motståndaren och struntar i vad motparten egentligen tycker.

Vi har aldrig stött brexit.

Anf. 96 JAN BJÖRKLUND (L) replik:

Fru talman! Det spelar ingen roll om Jonas Sjöstedt har stött brexit eller inte, utan frågan är vad Jonas Sjöstedt vill göra med Sverige. Jonas Sjöstedt kanske förstod att brexit var ett exempel, annars får jag förklara att jag tog det som ett exempel på att det ställer till med rätt stora problem när man ska gå ur EU.

Eftersom Jonas Sjöstedt anser att Sverige ska gå samma väg vill jag ändå ha svar på frågan: Vad är det som är så positivt med att utträda ur EU? Varför anser Jonas Sjöstedt att Sverige ska lämna EU?

Anf. 97 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Fru talman! Det verkar som om Jan Björklund har ett förråd av halmgubbar som han plockar ut en efter en och går till storms emot.

Vi har inte drivit utträdesfrågan på många år, och det vet Jan Björklund egentligen. Han hittar ju på här. Vi har inte heller uttalat oss för brexit. Plocka undan halmgubbarna och prata på riktigt!

(Applåder)

Anf. 98 EBBA BUSCH THOR (KD):

Fru talman! Jag inledde mitt anförande med att konstatera att konturerna i svensk politik just nu är lite svaga. När vi nu har fått höra alla partier, kan någon då se en tydlig röd tråd i det som sas från samarbetspartierna? Kan någon se något som håller dem samman mer än vad de är emot?

Ett regeringsunderlag kan inte bara bygga på att temporärt lösa ut dagens frågor. Nya frågor kommer att dyka upp. Nya utmaningar kommer att möta oss de kommande åren. Hur ska samarbetspartierna – femgänget, om jag får kalla dem så – klara detta utan en tydlig gemensam vision av vad man vill?

Vi har hittills fått se samarbetet leverera titlar som *Femgänget glömmert bort mormor* och *Femgänget lär sig cykelpendla*. Den mest rättvisa titeln för detta projekt är dock snarast *Femgänget kryssar på djupt vatten*.

För det är vad samarbetspartierna nu gör. De bordar den gemensamma skutan S/S JÖK:en, men de vet inte vart de ska segla. De vet bara vad de vill bort ifrån. De har läst sjökorten från olika håll och tror sig därför vara eniga. Men en ropar babord, medan en annan hojtar styrbord. Besättningen har förslag på tre olika väderstreck att segla mot. Två av dem vill egentligen ha en helt annan kaptan, och en hotar att sänka hela skutan om han inte får vara med i styrhytten. Hur ska de kunna föra skeppet in i trygg hamn? Hur ska de klara det första ovädet?

Det finns skäl att vara orolig för en stormig resa. Vår uppgift kvarstår: att driva på som en borgerlig opposition för en välfärd man kan lita på. (Applåder)

Anf. 99 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik:

Fru talman! Miljön och klimatet är en ödesfråga för Sverige och hela planeten, och därför har regeringen gjort historiska satsningar på just detta tema. Jag är lättad och glad över att Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna i januariavtalet har kommit överens om en offensiv miljö- och klimatpolitik som återställer de stora neddragningar som Moderaterna, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna röstade igenom i december.

Nu har vi ett bredare politiskt samarbete för att Sverige ska bli världens första fossilfria välfärdsland. Det är en omställning som inte bara är nödvändig utan också kommer att bidra till att svenska företag ligger i framkant med klimatsmarta lösningar som hela världen kommer att efterfråga.

Jag vill därför fråga Ebba Busch Thor om Kristdemokraterna inte ser att den här klimatomställningen är både nödvändig och gynnsam för Sverige.

Anf. 100 EBBA BUSCH THOR (KD) replik:

Fru talman! Jag vill tacka statsminister Stefan Löfven för frågan. Självklart gör vi det. Klimatfrågan är verkligen en ödesfråga, och det är därför klimatfrågan och de stora utmaningar som vi står inför och märker av varje dag, både här i Sverige och runt om hela vår jord, kräver mer än bara högt uppsatta mål utan en tydlig färdplan för hur vi ska nå dem.

Min fråga tillbaka är därför: Hur blir det egentligen med kärnkraften? Är Stefan Löfven beredd att låta Vattenfall se över sitt beslut kring Ringhals 1 och 2, som läggs ned i år och nästa år? Har ni ett tydligt mål uppsatt för vilken effektmängd som behöver produceras de kommande åren? Vi menar att vi behöver ha 200 terawattimmar som ett tydligt mål till 2045. Det kommer dock att kräva mer el och mer storskalig, leveranssäker elproduktion, och där behövs Ringhals 1 och 2.

Det är fint med högt uppsatta mål, men vad är planen för att nå dem?

Anf. 101 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik:

Fru talman! Vad gäller energin har vi en överenskommelse som både Kristdemokraterna och Socialdemokraterna omfattas av. Vi är överens om de tagen. Är det någon som vill investera i kärnkraft är det fritt att göra det. Men det är den ingen som vill, för det är så dyrt. Då får vi ordna det på något annat sätt.

Det vore ändå bra om den konservativa högern kom med egna förslag på hur klimatomställningen faktiskt ska göras, för då skulle vi kunna ha en debatt om vad som egentligen är mest effektivt. Men det gör man inte, utan vad man gör är att ta bort klimatåtgärder. Man tar bort 40 procent av den budget vi hade, vilket inte är så ovanligt runt om i Europa. Det är också vanligt att högerpopulistiska krafter i flera länder runt om i världen sätter krokben så att vi inte ska kunna göra det som vi faktiskt har kommit överens om i Parisavtalet.

Men det finns också större kristdemokratiska partier runt om i Europa som gör tvärtom. De har valt en annan väg, en mer ansvarsfull väg.

Min fråga är: Kommer Kristdemokraterna att orka, vilja och kunna stå upp mot moderater och sverigedemokrater nästa gång de vill slakta i klimatbudgeten?

Anf. 102 EBBA BUSCH THOR (KD) replik:

Fru talman! Det som händer är att vi tar bort en rad åtgärder som blivit kraftigt kritiserade, till exempel Klimatklivet som kritiserats av både Konjunkturinstitutet och Riksrevisionen.

Vi har inte råd. Klimatet kan inte vänta på att vi ska fortsätta med projekt som är symboliskt fina men inte leder till minskade utsläpp, till exempel elcykelpremien. Ja, det är sant att vi plockar bort en hel del av det. Därmed minskas kostymen för exempelvis Naturvårdsverket med 8 procent till följd av att de ska administrera mindre av det som inte ger effekt.

Frågan kvarstår hur man ska nå de högt uppsatta mål som inte har någon tydlig åtgärdsplan. Kärnkraften behövs där. Lagg inte ned i en tid då vi behöver mer el och inte mindre el!

Sedan är vi inte ett högerkonservativt parti. Vi är ett kristdemokratiskt parti. Angela Merkel – kommer du ihåg henne, Stefan Löfven? Hennes parti är vårt systerparti.

(Applåder)

Anf. 103 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Fru talman! Ebba Busch Thor! Den budget som Kristdemokraterna och Moderaterna lade fram och som SD-anpassades och röstades igenom med SD:s stöd innebär betydande skattesänkningar, framför allt för dem som har stora inkomster. Samtidigt plockar ni bort en rad reformer som Vänsterpartiet har fått igenom under den gångna mandatperioden, och det verkar som att ni tycker särskilt illa om reformer som gynnar barn i ekonomiskt utsatta hem.

Ni tar bort den särskilda satsningen på kulturskolan. Det innebär att fler inte kommer att ha råd att lära sig att spela gitarr eller vara med i en teatergrupp. Ni tar bort gratis simskola för sexåringar – simskola som räddar liv och ger barn självförtroende. Ni tar bort de särskilda aktiviteterna på sommarlov som gör att många kan få en fin, meningsfull sommar i stället för att var ensamma hemma. Ni plockar bort stödet med läxhjälp till

barn från studieovana hem, och ni plockar bort de fria busskortet som gav så många unga så stor frihet förra sommaren.

Inga av dessa reformer är särskilt dyra. Det är fina frihetsreformer för barn från hem som inte har så bra ekonomi. Varför tar ni bort dem?

Anf. 104 EBBA BUSCH THOR (KD) replik:

Fru talman! Det vi gör, Jonas Sjöstedt, är att prioritera om. Vi gör fortfarande satsningar som kommer att nå de här barnen, som kommer att nå de allra mest utsatta. Det är en prioriterad fråga för oss kristdemokrater att vara en röst för dem som inte har någon röst.

Vi sänker skatten för låg- och medelinkomsttagare, inte för de allra rikaste. Har man till exempel en inkomst på 17 000 i månaden får man procentuellt sett en större skattesänkning än om man har 40 000 i månaden. En vanlig barnfamilj kan som sagt få en rejäl slant i skattesänkning. Det är också välfärd – att kunna prioritera själv i stället.

Samtidigt återinför vi den fritidspeng som ni har varit med och tagit bort. Den gör det möjligt för just barn i hem där mamma och pappa just nu inte har ett arbete att gå till att få en meningsfull fritid och lära sig att simma, att spela fotboll eller att spela gitarr.

Anf. 105 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Fru talman! Jag förstår varför Ebba Busch Thor vill prata procent och inte kronor. Men det är kronor man lever på, och i antal kronor räknat är det höginkomsttagarna som är de stora vinnarna och barnen som är de stora förlorarna när ni gör budgeten.

Det finns en skillnad både i grundsyn och i fördelning mellan att några ska kunna ansöka om att få en fritidspeng – på nåder – och att alla barn ska kunna lära sig simma, alla barn ska kunna ta bussen, alla barn ska kunna gå i kulturskolan och alla barn ska kunna få hjälp med läxläsningen. Det är skillnaden mellan högerpolitik och vänsterpolitik.

För oss är rätten att växa upp med tillgång till kultur och en meningsfull fritid och möjligheten att röra sig ut ur sin egen stadsdel någonting självklart som vi vill ge alla barn. Det är inte möjligheten för några få att få prövat om de ska ha råd att göra de sakerna. Här går skiljelinjen mellan höger och vänster.

Anf. 106 EBBA BUSCH THOR (KD) replik:

Fru talman! Nej, Jonas Sjöstedt, skillnaden mellan dig och mig går vid att du vill se till att jag och mina barn får pengar – när vi inte behöver det. Jag vill säkerställa att de vars mammor och pappor inte har ett arbete just nu får möjlighet till alla de aktiviteter som jag har råd att betala för mina barn men som de inte har råd att betala för sina. Det är det jag väljer att prioritera.

Samtidigt lägger vi de kommande åren mer på äldreomsorg, på sjukvård, på en förändrad LSS som gör att barn med funktionsnedsättning kanske äntligen kan få den assistans som de är i behov av. Det är det vi har valt att prioritera.

Och Kristdemokraterna har *inte* valt att ge en skattesänkning till en genomsnittlig direktör för någon av storbankerna i Sverige med 560 000 kro-

nor om året. Det motsvarar en vanlig barnmorskas hela lön i skattesänkning. Nej, det har vi inte prioriterat. Vi har valt att prioritera dem med de lägsta inkomsterna i vår budget.

(Applåder)

Prot. 2018/19:44
30 januari

Partiledardebatt

Anf. 107 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Fru talman! En viktig sak för KD i den budget som man drev igenom i riksdagen med Moderaterna och med stöd av Sverigedemokraterna var att lägga ned Jämställdhetsmyndigheten. Vi räddar den nu, men låt mig ändå försöka förstå.

Sverige har ungefär 220 myndigheter. Det är sådant som Statens nämnd för arbetstgares uppfinningar, Myndigheten för stöd till trossamfund, Revisorsinspektionen, Skatteverket och många fler. Alla dessa vill KD ha kvar, och jag har ingen annan uppfattning. De har tydliga uppgifter.

Jämställdhetsmyndighetens uppgift är enligt dess instruktion bland annat att arbeta mot mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution och människohandel.

Med tanke på alla myndigheter som KD valde att inte lägga ned när man hade chansen, vad i Jämställdhetsmyndighetens uppgift anser ni är för litet eller obetydligt för att samla i en myndighet?

Anf. 108 EBBA BUSCH THOR (KD) replik:

Fru talman! Det är en relevant fråga, och jag är gärna ödmjuk inför det faktum att en annan väg att gå hade varit att till exempel försöka skärpa uppdraget till Jämställdhetsmyndigheten ytterligare.

Vår största kritik mot Jämställdhetsmyndigheten har inte varit vad den haft ansvar för utan huruvida detta verkligen var det bästa sättet att organisera det på.

Jag kommer tillbaka till förrförra hösten. Mitt under brinnande metoo-rörelse, när vi fick höra så många kvinnor som äntligen – i vissa fall efter många år – vågade vittna om vad de blivit utsatta för, skickade polisen ut beskedet att ”tyvärr, vi har för många våldtäktsfall, för många anmälningar som vi tvingas lägga på hög för att vi inte har tillräckligt med resurser för att hantera det”.

Vi har valt att till exempel skärpa våra idéer om vilka uppdrag polisen ska ha och öka resurserna till polisen för att omorganisera sättet att hantera jämställdhetsfrågorna.

Anf. 109 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Fru talman! Vi stärker också polisen, och i januariavtalet ingår nu tydliga mål och arbete för att få 10 000 fler polisanställda de närmaste åren. Självklart ska den som anmäler ett allvarligt brott kunna räkna med att brottet blir utrett, och människor som begått brott kan räkna med att bli dömda för det.

Jag är också stolt över att en av de saker jag varit med och jobbat för i Miljöpartiet är den samtyckeslagstiftning som vi nu äntligen har fått på plats. Det tycks innebära att fler som begår sexuella övergrepp och våldtäkter faktiskt också blir dömda för det.

Men att polisen inte klarat sin uppgift är ett dåligt argument för att lägga ned en annan myndighet, Jämställdhetsmyndigheten. Problemet i en del av det strukturerade jämställdhetsarbetet har varit att det inte fått vara just strukturerat. Det har varit projekt på projekt. En del har varit lyckade; en del har aldrig kunnat bli utvärderade, för man har snabbt gått över till något annat. Just därför måste man, som vi gör på alla andra områden, samla arbetet i en myndighet. Just därför är det så viktigt att vi räddar den, och just därför har jag oerhört svårt att förstå varför KD vill lägga ned den.

Anf. 110 EBBA BUSCH THOR (KD) replik:

Fru talman! Det handlar också om en del av de väl fungerande strukturer som fanns innan man inrättade Jämställdhetsmyndigheten, till exempel Nationellt centrum för kvinnofrid i Uppsala och riktade uppdrag till en del länsstyrelser. Man har tagit medel från dessa fungerande strukturer och lagt dem på Jämställdhetsmyndigheten – som har dragits med en hel del utmaningar, bland annat brister i arbetsmiljö och annat för dem som jobbat på myndigheten under det gångna året.

Jag är som sagt gärna ödmjuk i diskussionen om hur man organiserar detta bäst. Vi har landat i att vi behöver trappa upp kampen i jämställdhetsarbetet – men inte genom Jämställdhetsmyndigheten.

Till sist vill jag använda möjligheten att tacka Gustav Fridolin för alla de partiledardebatter som vi har haft tillsammans. Nu har jag inte tagit med mig det papper jag har som innehåller en gåva till Naturskyddsföreningen för att fortsätta insatserna med att rena våra hav och våra vatten.
(Applåder)

Anf. 111 JAN BJÖRKLUND (L):

Fru talman! De vägval Europa står inför är några av de mest avgörande i vår tid. Detta samarbete har byggts upp under årtionden för att trygga fred, frihet och demokrati i vår del av världen. Det har lett till att Syd-europas fascistiska diktaturer demokratiserats. Det ledde också till att Öst-europas kommunistiska diktaturer demokratiserades. Människor längtade till det här demokratiska samarbetet som var så framgångsrikt.

Men det står och väger nu. Ska detta samarbete rivas upp och brytas upp, eller ska vi fördjupa samarbetet?

Låt mig påminna om hur framgångsrikt det har varit. Förutom detta med demokrati har det gett oss ett väsentligt ökat välstånd i vår del av världen. Vår egen bruttonationalprodukt i Sverige – vårt välstånd – har ökat med 50 procent sedan vi gick med i EU. Under samma tidsperiod dessförinnan var tillväxten väsentligt lägre.

Det har såklart att göra med ökad handel. Ökad handel ger fler jobb och mer resurser till välfärd, och det är detta som det har lett till. Det är därför britererna nu är så oroliga för att utträdet ska leda till motsatsen. Man bedömer att effekten av en svexit skulle bli 150 000 färre jobb om man jämför motsvarande dimension som Storbritannien. Sveriges bruttonationalprodukt skulle minska med 300 miljarder, priser och räntorna skulle bli högre och så vidare. Det är ett starkt ekonomiskt argument för medlemskapet.

Två partier har uttråde i sitt program. Vi kommer ju att ha en EU-debatt under hela våren inför valet. Nu verkar båda partierna mörka att de vill gå ur, men det står ju i deras program. Då får de väl säga att de vill vara kvar och tycker att det är bra, men de säger ju att de vill gå ur.

Många partier här inne som är för ett svenskt EU-medlemskap är oerhört ängsliga för att ta steg för att fördjupa samarbetet, men det är det som behövs nu. Ska vi lösa klimatkrisen behövs det mer samarbete, inte mindre. Ska vi lösa problemen med kriminalitet behöver vi mer samarbete, inte mindre. Ska vi lösa frågorna om jobb, tillväxt och välfärd måste vi fördjupa det finanspolitiska samarbetet. Sverige borde ha som målsättning att gå med i eurosamarbetet inom ett antal år och samarbeta på djupet med de europeiska ekonomierna, som vi är så beroende av.

Att ett land isolerar sig i vår del av världen skulle naturligtvis funka, men vi skulle bli fattigare och världen farligare. Ensam är inte stark; stark är man tillsammans. Att våga göra detta vägval – att vi ska samarbeta mer och inte mindre i Europa – kommer att vara Liberalernas viktigaste budskap i det Europaval vi nu står inför. Men det handlar inte bara om valet, utan det handlar om framtiden över huvud taget för vår del av världen. Vi behöver jobba mer tillsammans – inte mindre tillsammans – i denna del av världen.

(Applåder)

Anf. 112 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Fru talman! Liberalerna är ett extremt parti, ett ytterkantparti när det gäller fördelningspolitik, som vill ha den mest extrema omfördelningspolitiken till fördel för dem som redan har.

Ett avskaffande av värnskatten gynnar ensidigt höginkomsttagare, men det är också så att det ensidigt gynnar män. Av de 5,6 miljarder som används för detta skulle det vara 4,4 miljarder som går till män om man tar bort värnskatten. Det skulle vara 1,2 miljarder som går till kvinnor. Detta är att medvetet och direkt öka inkomstklyftan mellan män och kvinnor i Sverige.

Vi hade mycket hellre använt dessa pengar till att satsa på sjukvården och äldreomsorgen och till att höja lönerna för alla de lågavlönade kvinnor som gör slitet där varje dag. Ni väljer att sänka skatten för Sveriges höginkomsttagare – männen – i de rikaste stadsdelarna i våra storstäder.

Anf. 113 JAN BJÖRKLUND (L) replik:

Fru talman! Jonas Sjöstedt har en märklig inställning till skatter. Han tror att staten skulle få in maximalt med skatteintäkter om man tog in 100 procent i skatt, men så är det inte. Om man sänker skatter så att människor vill starta och driva företag skapar detta jobb och välstånd. Det är grunden. Pengar till vår välfärd kommer inte ur den offentliga sektorn, Jonas Sjöstedt, utan de kommer genom att vi skapar jobb och framgångsrika företag och har en stark konkurrenskraft. Det är så jobben skapas.

Sverige har världens högsta marginalsatser. Det är dåligt för Sverige, därför att det innebär att vi inte lockar till oss duktiga företagare. Svenska företagare flyttar utomlands. Forskare, vetenskapsmän och andra talanger som vi skulle vilja behålla i Sverige sticker härifrån. Jonas Sjöstedt kan ju tycka att det blir mycket mer jämlikt för oss som blir kvar här eftersom

alla blir lite fattigare. Poängen är dock att vi alla tjänar på att man får talanger inom olika områden att stanna kvar i Sverige eller att söka sig till Sverige.

Det är möjligt att det är så att fattigdom är lättare att fördrå om alla är lika fattiga, men jag lever hellre i ett utvecklat välfärdssamhälle.

Anf. 114 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Fru talman! Det finns väldigt lite grund för det som Jan Björklund säger om att det till exempel skulle påverka antalet arbetade timmar om värnskatten togs bort. Det är helt enkelt någonting som du, Jan Björklund, kör med för att du vill öka klassklyftorna.

Vi vill göra tvärtom. Vi vill att dessa pengar ska gå till dem som arbetar i sjukvården och i äldreomsorgen för att vi ska ha en bra vård och äldreomsorg i hela Sverige. Det är två olika sätt att se på vilka som behöver något och vems tur det är i det svenska samhället.

Statistiken är extremt tydlig. Det finns kommuner i Sverige där inte en enda kvinna betalar värnsskatt. Det här går till männen. Det går till de rika medelålders männen, sådana som du själv, som bor i Bromma eller Danderyd och som ska få mer pengar samtidigt som resurserna inte räcker till välfärden. Det är en extrem politik – en ytterkantspolitik.

Anf. 115 JAN BJÖRKLUND (L) replik:

Fru talman! Men det är en politik som skapar ekonomisk utveckling, och det är det som är hela poängen. Om det startas fler företag skapas det fler jobb, och då får människor – också de som är arbetslösa – möjlighet till jobb.

Det viktigaste för dem som har en svag ekonomi är att de får ett jobb att gå till och att de har en lön. Det är det absolut viktigaste. Sjöstedt säger att de samlade reformerna skapar klassklyftor, men vi menar att de skapar jobb och tillväxt. Det är naturligtvis den ideologiska skillnaden. Om vi får framgångsrika företag och framgångsrika företagare har vi stabila jobb som också ger inkomster åt dem som annars skulle ha gått arbetslösa. Det är ju hela poängen med detta.

En sak som statistik och ekonomer är ganska överens om är att just värnsskatten är kontraproduktiv. Staten får ganska snart in mer pengar på att ta bort värnsskatten än på att ha den där. Det är en av de skatter som verkligen motverkar tillväxt och utveckling; det är ju sanningen.

Men ni socialister är besjälade av att bekämpa rikedom. Vi liberaler är i stället besjälade av att bekämpa fattigdom.

Anf. 116 EBBA BUSCH THOR (KD) replik:

Fru talman! I den uppgörelse Liberalerna slutit med Socialdemokraterna står det att en omfattande skattereform ska genomföras. Men man skriver i kryptiska ordalag om att reformen ska leda till att minska hushållens skuldsättning och till att förbättra bostadsmarknadens funktionssätt. Detta ska göras bland annat för att finansiera slopandet av värnsskatten, förstår vi.

Jag känner igen dessa ord. När de används av liberala nationalekonomer brukar det framför allt betyda en sak: fastighetsskatten! Ursäkta att jag svär.

En återinförd fastighetsskatt skulle innebära att en småbarnsfamilj i ett litet hus i till exempel Upplands-Bro skulle få en skattehöjning med två och ett halvt tusen kronor i månaden.

Frågan lyder: Kan du, Jan Björklund, garantera att ni inte kommer att bidra till att fastighetsskatten återinförs i Sverige?

Anf. 117 JAN BJÖRKLUND (L) replik:
Fru talman! Ja.

Anf. 118 EBBA BUSCH THOR (KD) replik:
Fru talman! Mycket bra – tack så mycket!

Anf. 119 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Fru talman! En tredjedel av alla korallrev är redan dödsdömda. På mindre än 50 år har mer än hälften av alla vilda ryggradsdjur försvunnit. Bolsonaro vill skövla mer i Amazonas. FN:s klimatpanel ger oss tio år för att göra de förändringar som krävs.

Det är ett stort ansvar som vilar på oss. Vi som lever nu avgör förutsättningarna för alla som kommer efter oss – våra barn och deras barn.

Sverige kan göra mycket och ska göra mycket. 15 miljarder i skatteväxling, förbud mot prospektering av fossila bränslen, omställning av AP-fonderna, förbud mot försäljning av nya fossilbilar 2030, snabba tåg, tåg till kontinenten, flygskatt, cykelpendling och barnvänliga städer är bara början. Sverige ska ta ledarskapet.

För 20 år sedan beslutade riksdagen att inrätta miljömålen. De är ryggraden i ett systematiskt, målmedvetet arbete. Och i vår regeringsförklaring är vi tydliga. Nya etappmål tas fram, och vi ska öka takten i arbetet. Engagemanget för miljön växer varje dag i näringslivet, skolorna, bland unga och gamla i hela landet, och i miljömålsarbetet finns mycket kvar att göra. Tillsammans ska vi nå resultat.

Vi ska gå från en ekonomi som fyller på berg av elektronikskrot på Afrikas stränder och kontinenter med plast i haven till smarta lösningar, återbruk och digitalisering. Vi ska gå från utländskt fulkött från djur matade med antibiotika till mer lokal mat och mer vegetariskt. Vi ska gå från att slösa bort energin som lagrats under jordskorpan i årmiljoner till högteknologiska lösningar av den energi som varje sekund träffar jorden. Vi ska gå från ett samhälle som bränner ut både planet och människor och där välstånd mäts i prylar och konsumtion till ett samhälle där vi har mer tid för varandra och oss själva. Det är en framtid att slåss för.

Vi ses!

(Applåder)

Anf. 120 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik:

Fru talman! Jag brukar inte begära replik på Miljöpartiets språkrör. Men nu är det Gustav Fridolins sista partiledardebatt, och då vill jag passa på att tacka honom.

Du har definitivt gjort stort avtryck. Sverige toppar återigen den internationella miljö- och klimatränkningen. Vi ska bli världens första fossilfria välfärdsland. Att vi har nått dessa framgångar har du och Miljöpartiet stor del i.

Jag vill också tacka för dina insatser som utbildningsminister. Det är utan tvekan så att inte minst Skolkommisionens arbete har lagt en bra grund för en brett förankrad skolpolitik. Skolresultaten börjar vända, och vi har fler anställda i skolan. Vi ska bära ditt arbete vidare för en jämlik skola.

Jag vill tacka dig med böcker som jag vill att du ska läsa tillsammans med dina barn. Det är samtidigt ett tack för de insatser som du har gjort för satsningen på läsning för just barn.

Tack för det du har gjort, Gustav Fridolin!
(Applåder)

Anf. 121 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Fru talman! Tack, Stefan! Jag hör till dem som har förhandlat med såväl Fredrik Reinfeldt som Göran Persson och dig, och det är dig som jag har varit beredd att bilda regering med. Du har fötterna på jorden och är beredd att lyssna på människor. Behåll det!

Det samarbete som vi inledde för fyra år sedan sa alla kraxande olyckskorpar aldrig skulle komma att hålla och bestå. Att vi utsattes för provningar ska alla veta, men vi klarade dem.

Nu inleder våra partier en ny resa. När andra länder faller för den råa högerpopulismen väljer Sverige en annan väg. Vi står pall. Vi har en regering där miljön har en röst, men rasismen har det inte. Tack för samarbetet för att åstadkomma det! Det känns som ett bra tillfälle att få lämna just det här kapitlet till ditt engagemang.

(Applåder)

Anf. 122 ULF KRISTERSSON (M) replik:

Fru talman! Jag hade nog skäl att begära replik, men jag tycker ändå att dagen passar bättre för ett medskick än för en replik.

Vi tycker ju olika i väldigt många frågor. Men jag vill ändå i dag passa på att säga det jag har sagt någon gång förut, att jag genuint uppskattar att ni mycket längre än de allra flesta av oss har satt fokus på miljö- och klimatfrågorna. Vi landar ofta på olika slutsatser i praktisk politik, men ert engagemang tar ingen miste på. Det gör inte heller jag.

Att ni också ibland förstår den liberala marknadsekonomin och den innovativa företagsamhetens betydelse för en framgångsrik miljöpolitik sätter jag stort värde på. Jag ser detta rätt ofta. Här finns förbättringspotential, men ni har det i er. Utveckla det ännu mer!

Till sist upplever jag ett växande intresse för Moderaternas liberala och konservativa idétraditioner i så många olika partier. Därför ber jag att få skicka med dig en bok, Lars Tobisson's utmärkta biografi över min egen politiska förebild Gösta Bohman. Man behöver inte dela alla hans uppfattningar för att ha stor behållning av boken.

(Applåder)

Anf. 123 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Fru talman! Jag är glad att vara en sådan som man ger böcker och snart en sådan som hinner läsa ännu fler böcker.

Jag tackar också för de vänliga orden från Ulf Kristersson gällande inte minst det miljöengagemang som mitt parti är sprunget ur och som vi delar med många människor från olika partier. Ibland möts också moderater och miljöpartister i ett miljöengagemang och kan knyta samman just det som Ulf Kristersson beskriver.

En viktig insikt att ha med sig dock, och som jag funderar alltmer på, är just detta att någras engagemang kan förändra världen, men att det inte kommer att räcka om inte förändringarna väl görs. Vi i politiken är så vana vid att förhandla. Vi sätter oss ned för att hitta en lösning mellan två olika ståndpunkter. Men med klimathotet går det liksom inte att förhandla. Så funkar naturvetenskapen. Vi måste göra det som krävs, inte sedan, inte när vi har råd eller när Ulf Kristerssons budgettabeller går ihop, utan vi måste göra det nu.

(Applåder)

Anf. 124 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Fru talman! Jag minns, Gustav Fridolin, när vi var helt nya här i riksdagen. Det rasade en ibland ganska överdriven medial debatt kring det faktum att vi hade kommit in som nya i riksdagen. Det var något parti som vägrade att dela kopiator och hiss med oss. Vi betraktades som ett arbetsmiljöproblem. Därför fick vi eller de – jag minns inte vilka – byta lokaler, sas det. Jag vet inte ens om det är sant, men det var en ganska hätsk stämning och väldigt polariserat.

Gustav Fridolin, som på många sätt är min raka motsats, var den ende, vad jag kan minnas, som kom upp till vårt kansli och sa hej och hälsade oss välkomna. Det är det minnet som jag vill ta med mig av Gustav Fridolin, inte hans insatser i regeringen, för dem kan vi lämna därhän, men att han alltid har varit en reko, hederlig och trevlig person.

Jag har inte med mig någon present. Jag har fått lära mig att rekvisita är förbjudet i kammaren, så jag vågade inte ta med mig något. Men jag minns när Gustav Fridolin under ett besök i Vittsjö bjöd in mig på pizza i Vittsjö. Tyvärr hade jag inte tid att komma. Men Vittsjö och Sölvesborg ligger ju ganska nära, så när Gustav Fridolin är i Vittsjö får han jättegärna höra av sig och komma till Sölvesborg, för där har de betydligt bättre pizza än vad de har någon annanstans. Då ska jag bjuda Gustav Fridolin. Det blir min present till Gustav Fridolin.

Tack för att Gustav är Gustav!

(Applåder)

Anf. 125 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Fru talman! Det var ju så bra, men sedan kom detta hävdande att det finns någon bättre pizzeria än Vittsjö pizzeria.

Jag tar gärna en pizza med dig, Jimmie Åkesson. Jag kan göra det i Vittsjö, och jag kan också göra det i Sölvesborg. Jag tror att det finns mycket värde i att tala också med den som har åsikter som ligger väldigt långt ifrån det som jag står för. Och jag tror på och har försökt visa att min möjlighet att få människor som valt att lägga sin röst på dig och ditt parti att en dag fundera över och överväga andra vägar är att respektera dem som de har valt till riksdagen. Det gäller inte i varje åsikt som förs fram

och inte i varje meningsutbyte, för de kan vara hårda just för att vår människosyn många gånger är väldigt olika, men i det parlamentariska värvet och de förtroendeuppdrag som ni faktiskt har fått i demokratiska val.

Jag har gjort allt jag kunnat i min politiska bana och kommer att göra allt jag kan i resten av mitt liv för att inte fler människor ska lockas av de idéer som stora delar av ditt parti står för. Det kommer jag att fortsätta göra. Men ett sätt för mig att göra det är att visa respekt för de människor som jag hoppas en dag kan välja en annan väg.
(Applåder)

Anf. 126 ANNIE LÖÖF (C) replik:

Fru talman! Min absolut första partidebatt var faktiskt mot Gustav Fridolin. Vi var i gymnasieåldern, och det var på min gymnasieskola i Värnamo. Sedan dess har det blivit ganska många debatter mellan mig och Gustav. Jag har alltid uppskattat diskussionerna och debatterna, och jag har alltid uppskattat Gustavs ärliga och uppriktiga engagemang.

För många är Gustav Fridolin främst förknippad med skolan. Till det vill jag lägga hans internationella engagemang, engagemanget för solidaritet, medmänsklighet och humanism och mot främlingsfientlighet.

Gustav Fridolin lämnar nu språkrörsrollen och har själv sagt att han längtar efter att undervisa igen. Centerpartiet har i utbildningens tecken och i Gustavs namn skänkt en gåva till Plan Sverige för att fler flickor ska få gå i skolan. I dag går 130 miljoner flickor runt om i världen inte i skolan, och det måste vi tillsammans ändra på.

Jag vill tacka för gott motstånd, gott samarbete och goda samtal genom åren, Gustav Fridolin. Stort tack och lycka till!
(Applåder)

Anf. 127 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Fru talman! Jag vill rikta ett stort tack till Centerpartiet för presenten och till Annie Löf för hennes vänliga ord nu – men inte bara nu.

Vi vet båda att detta liv inte alltid är det allra enklaste att få ihop med allt annat som vi vill göra och vara. Jag har många gånger imponerats av hur du pusslar och trixar för att få det att funka, och jag är glad åt de tillfällena som jag trots ditt späckade schema fått tid att växla några ord om det eller fått ett vänligt sms på vägen. Det har hjälpt. Tack!

(Applåder)

Anf. 128 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Fru talman! Jag vill tacka dig, Gustav, för allt arbete, för allt engagemang och för allt tufft du har gått igenom.

Vi har förstås varit oeniga många gånger – vi är ju från olika partier – men jag har aldrig tvivlat på din övertygelse vad gäller klimatet, den stora framtidsfrågan, människor på flykt och den svenska skolan. Ditt uppsåt har alltid varit gott, och du har arbetat hårt. För det vill jag tacka dig.

Jag tror inte heller att det är sista gången vi hör från dig i den politiska debatten. På något sätt lär du dyka upp även i framtiden.

Jag tycker att det är dags för läslov. Det är dags för dig att få tid att läsa det du själv vill läsa och som du aldrig hann med som partiledare. Därför vill jag ge dig en bok som jag själv läste under julleddigheten och som jag tyckte mycket om. Den utspelar sig långt från Regeringskansliet men

också långt från Vittsjö. Det är en av de bästa deckare som har skrivits senaste året, och den utspelar sig i gränstrakterna mellan Norrbotten och Västerbotten, alltså mer åt mina hemtrakter. Den heter *Silvervägen*.

Jag hoppas att du vaknar en morgon och inte riktigt vet vad du ska göra och att du då kommer ihåg denna bok och unnar dig att lägga dig på soffan. Jag tror att det var ett tag sedan.

Allt gott till dig, Gustav!
(Applåder)

Anf. 129 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Fru talman! Jag tackar Jonas. Boken ser jättespännande ut, och den ska verkligen läsas.

Det låter lite som att jag ska gå i pension, men det tänker jag alltså inte göra. Jag vet att mitt liv kommer att vara fullt, precis som många andras.

Det är rimligt att vi som har fått ett sådant här förtroendeuppdrag har svårt att få vardagen att gå ihop. Det är extraordinärt stressigt och jobbigt att få det att funka. Men visst är det märkligt att så många andra människor i Sverige, inom alla möjliga arbeten, lever under precis samma villkor och känner igen sig i just detta i partiledarskapet? Någonstans måste vi skapa ett rimligare arbetsliv, och här har jag många gånger varit glad åt att möta Jonas Sjöstedt i diskussioner om hur detta ska bli verklighet.

(Applåder)

Anf. 130 JAN BJÖRKLUND (L) replik:

Fru talman! Jag funderade på hur man tackar av någon i din ålder efter en ganska lång karriär utan att det låter som att du ska gå i pension, Gustav Fridolin. Miljöpartiet har ju regler i sina stadgar om att man bara får vara partiledare en viss tid, vilket är orsaken till att du lämnar ditt uppdrag. För mig har den typen av regler alltid framstått som främmande.

Vi har haft många debatter genom åren. Ditt engagemang för miljö och internationella frågor är allmänt omvittnat, men jag vill givetvis framhålla ditt engagemang i utbildningsfrågor. Här har vi ofta mötts och visserligen landat på olika linjer och haft olika synsätt, men jag har aldrig betvivlat ditt engagemang för att barn och ungdomar ska få så mycket kunskaper som möjligt för att få en bra framtid. Det är detta skolan ytterst handlar om.

Jag tackar för de debatter i utbildningsfrågor och andra sammanhang genom åren där vi mötts.

När det gäller ditt internationella engagemang får Läkare Utan Gränser en slant från Liberalerna. Jag tror att det ligger väl i linje med det du är allra mest engagerad i.

(Applåder)

Anf. 131 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Fru talman! Jag tackar Jan Björklund.

I politiken vill man gärna sätta trender och regler och få andra att följa efter. De senaste månaderna har jag dock varit väldigt glad över att Liberalerna aldrig sneglat på de rotationsprinciper som Miljöpartiet har.

Din insats inom det politiska värvet kommer jag säkerligen att få flera möjligheter att tacka för, Jan Björklund. Men nu vill jag särskilt tacka för det arbete vi har kunnat göra med skolan under lång tid och för det arbete

vi har gjort under de senaste veckorna och månaderna för att Sverige ska få en regering – och en regering som inte följer den trend som du väl beskriver i kammaren och som är verkligheten i många andra europeiska länder. Vi försöker med något annat för att hålla populismen stången.

Fru talman! Särskilt roligt var det när vi kunde mötas och hitta en gemensam väg framåt i skolfrågorna i januariavtalet. Här fanns såklart sådant som inte bara den gröna politikens prägel. Men det fanns också mycket vi kunde mötas i, inte minst i engagemanget för att vi i slutändan ska få en riktigt jämlik skola. Jag hoppas att du fortsätter att vara villig att lyssna på all forskning som finns om hur vi kan nå dit, Jan Björklund.

Jag är också glad över att mitt parti har gått med på att under mandatperioden ta fram ett kunskapsunderlag för hur Sverige kan få en statlig skola. Jag vet att Jan Björklund har kämpat för detta länge, ända sedan båda våra partier röstade emot kommunaliseringen en gång i tiden. Rätt utfört och jämt det vi nu gör för att få ett statligt ansvar för finansieringen till skolan och professionsprogrammet för lärare kan vi finna en väg för att verkligen säkra att man oavsett var i landet man bor, i huvudstad, stad, förort, bruksort eller landsort, ska ha en riktigt bra skola.

(Applåder)

Partiledardebatten var härmed avslutad.

§ 2 Avsägelse

Tredje vice talmannen meddelade att *Sven-Erik Bucht* (S) av sagt sig uppdraget som ledamot av riksdagen från och med den 30 januari 2019.

Kammaren biföll denna avsägelse.

Tredje vice talmannen meddelade att *Anders Lönnberg* (S) av sagt sig uppdraget som ledamot av riksdagen från och med den 1 februari 2019.

Kammaren biföll denna avsägelse.

Tredje vice talmannen meddelade att *Jonas Millard* (SD) av sagt sig uppdraget som ledamot av riksdagen från och med den 1 februari 2019.

Kammaren biföll denna avsägelse.

Tredje vice talmannen meddelade att *Anders Ygeman* (S) av sagt sig uppdraget som ledamot i krigsdelegationen och

att *Maria Ferm* (MP) av sagt sig uppdraget som ersättare i riksdagsstyrelsen.

Kammaren biföll dessa avsägelse.

§ 3 Anmälan om kompletteringsval

Prot. 2018/19:44
30 januari

Tredje vice talmannen meddelade att Moderaternas riksdagsgrupp anmält Maria Plass som suppleant i riksbanksfullmäktige.

Tredje vice talmannen förklarade vald till

suppleant i riksbanksfullmäktige
Maria Plass

§ 4 Meddelande om frågestund

Tredje vice talmannen meddelade att frågestund skulle äga rum *torsdagen den 31 januari kl. 14.00.*

§ 5 Anmälan om subsidiaritetsprövningar

Tredje vice talmannen anmälde att utdrag ur följande protokoll i ärenden om subsidiaritetsprövning av EU-förslag hade kommit in:
prot. 2018/19:17 för torsdagen den 17 januari från näringsutskottet,
prot. 2018/19:14 för torsdagen den 24 januari från skatteutskottet och
prot. 2018/19:13 för torsdagen den 24 januari från miljö- och jordbruksutskottet.

§ 6 Anmälan om faktapromemorior

Tredje vice talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2018/19:FPM27 Genomförande av kommissionens beredningsplan inför Storbritanniens utträde ur EU den 30 mars 2019 *2017/18:FPM162, 2018/19:FPM17, COM(2018) 890* till utrikesutskottet

2018/19:FPM28 Förordning om vissa flygsäkerhetsfrågor med anledning av Storbritanniens utträde ur EU *COM(2018) 894* till trafikutskottet

2018/19:FPM29 Förordning om grundläggande flygförbindelser med anledning av Storbritanniens utträde ur EU *COM(2018) 893* till trafikutskottet

2018/19:FPM30 Grundläggande förbindelser för godstransporter på väg med anledning av Storbritanniens utträde ur EU *COM(2018) 895* till trafikutskottet

2018/19:FPM31 Förordningar om regler för tillgång till EU:s informationssystem för ETIAS syften *COM(2019) 4, COM(2019) 3* till justitieutskottet

§ 7 Anmälan om granskningsrapport

Tredje vice talmannen anmälde att följande granskningsrapport hade kommit in från Riksrevisionen och överlämnats till näringsutskottet:
RiR 2019:3 Regionala exportcentrum – En del av Sveriges exportstrategi

§ 8 Bordläggning

Följande dokument anmälades och bordlades:

Skrivelse

2018/19:35 Redovisning av verksamheten i Internationella valutafonden, Världsbanksgruppen samt regionala utvecklings- och investeringsbanker 2016, 2017 och 2018

EU-dokument

COM(2019) 48 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) nr 508/2014 vad gäller vissa regler som rör Europeiska havs- och fiskerifonden med anledning av Förenade kungarikets utträde ur unionen

Motioner

med anledning av prop. 2018/19:32 Höjda och miljödifferenterade vägavgifter inom eurovinjettsamarbetet
2018/19:3018 av Bo Broman m.fl. (SD)

med anledning av prop. 2018/19:33 Behandling av personuppgifter samt registrering och användning av fordon på vägtrafikområdet
2018/19:3015 av Thomas Morell m.fl. (SD)

med anledning av skr. 2018/19:29 Riksrevisionens rapport om nedsatt moms på livsmedel
2018/19:3017 av Bo Broman m.fl. (SD)

med anledning av skr. 2018/19:30 Riksrevisionens rapport om investeringssparkonto
2018/19:3016 av Hampus Hagman m.fl. (KD)

§ 9 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 24 januari

2018/19:5 Konventionen om förbud mot kärnvapen

av *Allan Widman* (L)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2018/19:6 Moms på inhyrd personal

av *Hampus Hagman* (KD)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2018/19:7 Polistätheten
av *Carl-Oskar Bohlin* (M)
till statsrådet Mikael Damberg (S)

2018/19:8 Regelförenklningar
av *Jörgen Warborn* (M)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

den 25 januari

2018/19:9 Regeringens utbildningspolitik och Europakonventionen
av *Jimmy Loord* (KD)

till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2018/19:10 Solidaritet med Storbritannien
av *Allan Widman* (L)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2018/19:11 Djurrättsterrorism

av *Alexandra Anstrell* (M)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2018/19:12 Stärkt upphovsrätt

av *Jörgen Warborn* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2018/19:13 Svensk brandberedskap

av *Mikael Oscarsson* (KD)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2018/19:14 Gårdsförsäljning

av *Sten Bergheden* (M)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2018/19:15 Översyn av vapenlagstiftningen

av *Sten Bergheden* (M)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2018/19:16 Arbetslöshetsmålet

av *Lars Beckman* (M)

till arbetsmarknadsminister Ylva Johansson (S)

2018/19:17 Arbetsförmedlingen

av *Lars Beckman* (M)

till arbetsmarknadsminister Ylva Johansson (S)

2018/19:18 Kärnkraft för framtida elbehov

av *Larry Söder* (KD)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2018/19:19 Återfallsförbrytare som går fria

av *Ingemar Kihlström* (KD)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2018/19:20 Gåvoavdraget

av *Mikael Oscarsson* (KD)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

den 28 januari

2018/19:21 Venezuela

av *Ludvig Aspling* (SD)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

Prot. 2018/19:44
30 januari

2018/19:22 Vinterväghållningen

av *Lars Beckman* (M)
till statsrådet Tomas Eneroth (S)

2018/19:23 Samhällets civila beredskap

av *Lars Beckman* (M)
till statsrådet Mikael Damberg (S)

den 29 januari

2018/19:24 Visumfrihet inom EU för medborgarna i Kosovo

av *Magnus Jacobsson* (KD)
till utrikesminister Margot Wallström (S)

§ 10 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 24 januari

2018/19:20 En analys av anmälningar om åldersdiskriminering

av *Barbro Westerholm* (L)
till statsrådet Åsa Lindhagen (MP)

2018/19:21 Åtgärder för att få fler poliser i Sverige

av *Tomas Tobé* (M)
till statsrådet Mikael Damberg (S)

2018/19:22 Ett nationellt biljettsystem för kollektivtrafiken

av *Erik Ottoson* (M)
till statsrådet Tomas Eneroth (S)

2018/19:23 Fjärde generationens kärnkraft

av *Erik Ottoson* (M)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

den 25 januari

2018/19:24 Nekat uppehållstillstånd för personer som bott i Sverige länge

av *Anders Åkesson* (C)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2018/19:25 Öppnande av bankkonto

av *Ulla Andersson* (V)
till statsrådet Per Bolund (MP)

2018/19:26 Klimatmålen

av *Maria Malmer Stenergard* (M)
till miljö- och klimatminister Isabella Lövin (MP)

2018/19:27 Kostnadsexplosionen för svensk sjöfart

av *Cecilia Widegren* (M)
till statsrådet Tomas Eneroth (S)

2018/19:28 Djurrättsterrorism

av *Åsa Coenraads* (M)
till statsrådet Mikael Damberg (S)

2018/19:29 Konsekvenser av stormen Alfrida

av *Per Lodenius* (C)
till statsrådet Tomas Eneroth (S)

2018/19:30 Prioritering hos tullen

av *Cecilia Widegren* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2018/19:31 Vätterns dricksvatten

av *Betty Malmberg* (M)
till miljö- och klimatminister Isabella Lövin (MP)

2018/19:32 Utbyggnad av E18

av *Åsa Coenraads* (M)
till statsrådet Tomas Eneroth (S)

2018/19:33 Situationen för hbtqi-personer i Tjetjenien

av *Yasmine Posio* (V)
till utrikesminister Margot Wallström (S)

2018/19:34 EU:s plan mot desinformation

av *Ludvig Aspling* (SD)
till statsrådet Hans Dahlgren (S)

2018/19:35 Utbyggnad av Bohusbanan Göteborg–Uddevalla

av *Magnus Jacobsson* (KD)
till statsrådet Tomas Eneroth (S)

2018/19:36 Kronofogdemyndigheten i Hudiksvall

av *Lars Beckman* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2018/19:37 Tidiga insatser i skolan

av *Jimmy Loord* (KD)
till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2018/19:38 Den ryska aggressionen gentemot Ukraina

av *Margareta Cederfelt* (M)
till utrikesminister Margot Wallström (S)

den 28 januari

2018/19:39 Gårdsförsäljning av alkohol

av *Betty Malmberg* (M)
till socialminister Lena Hallengren (S)

2018/19:40 Livsmedelsförsörjning och krisberedskap

av *Betty Malmberg* (M)
till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2018/19:41 En ny viltmyndighet

av *Åsa Coenraads* (M)
till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2018/19:42 Viltövervakning som uppdrag

av *John Widegren* (M)
till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2018/19:43 Förstärkning av Tullverket inför brexit

av *Cecilia Widegren* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2018/19:44 Viltövervakning av smittsamma sjukdomar

av *Åsa Coenraads* (M)
till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2018/19:45 Bistånd till Tanzania

av *Markus Wiechel* (SD)
till statsrådet Peter Eriksson (MP)

2018/19:46 Moderniserad valprocess

av *Markus Wiechel* (SD)
till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

2018/19:47 Venezuelas president

av *Markus Wiechel* (SD)
till utrikesminister Margot Wallström (S)

2018/19:48 Nedsatt moms på livsmedel

av *Jörgen Berglund* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2018/19:49 Nya Ostkustbanan

av *Jörgen Berglund* (M)
till statsrådet Tomas Eneroth (S)

2018/19:50 Känslig infrastruktur

av *Lars Püss* (M)
till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2018/19:51 Försvarsanslag

av *Lars Püss* (M)
till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2018/19:52 Ryska kränkningar

av *Hans Wallmark* (M)
till utrikesminister Margot Wallström (S)

2018/19:53 Alliansfrihet

av *Lars Püss* (M)
till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2018/19:54 Det fria tillträdet till Östersjön

av *Hans Wallmark* (M)
till utrikesminister Margot Wallström (S)

2018/19:55 Åtgärder mot djurrättsterror

av *Lars Hjälmered* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2018/19:56 Oligarken Oleg Deripaska

av *Hans Wallmark* (M)
till utrikesminister Margot Wallström (S)

den 29 januari

2018/19:57 Rekrytering av officerare

av *Beatrice Ask* (M)
till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2018/19:58 Brottskod för djurrättsextremism

av *Åsa Coenraads* (M)
till statsrådet Mikael Damberg (S)

2018/19:59 Sveriges agerande gällande Venezuela

av *Fredrik Malm* (L)
till utrikesminister Margot Wallström (S)

2018/19:60 Styrningen av Svenska kraftnät

av *Anders Åkesson* (C)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2018/19:61 Digitalisering av infrastruktur

av *Johan Pehrson* (L)

till statsrådet *Anders Ygeman* (S)

2018/19:62 Transportstyrelsens stopp i fråga om ny fordonsteknik

av *Anders Åkesson* (C)

till statsrådet *Tomas Eneroth* (S)

2018/19:63 Sveriges agerande i fråga om Venezuela

av *Fredrik Malm* (L)

till utrikesminister *Margot Wallström* (S)

2018/19:64 Kostnaderna för en utvidgning av EU

av *Ludvig Aspling* (SD)

till statsrådet *Hans Dahlgren* (S)

**2018/19:65 Strängare straff för vållande till annans död vid fordons-
trafik**

av *Ellen Juntti* (M)

till justitie- och migrationsminister *Morgan Johansson* (S)

Prot. 2018/19:44

30 januari

-----

§ 11 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 30 januari

2018/19:8 Isbrytning till hamnar

av *Lars Mejern Larsson* (S)

till statsrådet *Tomas Eneroth* (S)

2018/19:12 Förenklade betalningsrutiner för broavgifter

av *Johan Andersson* (S)

till statsrådet *Tomas Eneroth* (S)

§ 12 Kammaren åtskildes kl. 12.09.

Sammanträdet leddes

av förste vice talmannen från dess början till och med § 1 anf. 21 (delvis),

av talmannen därefter till och med § 1 anf. 72 (delvis) och

av tredje vice talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

INGVAR MATTSON

/Olof Pilo

Innehållsförteckning

§ 1 Partiledardebatt.....	1
Anf. 1 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	1
Anf. 2 ULF KRISTERSSON (M)	3
Anf. 3 JIMMIE ÅKESSON (SD).....	4
Anf. 4 ANNIE LÖÖF (C)	5
Anf. 5 JONAS SJÖSTEDT (V).....	7
Anf. 6 EBBA BUSCH THOR (KD)	8
Anf. 7 JAN BJÖRKLUND (L)	9
Anf. 8 GUSTAV FRIDOLIN (MP)	11
Anf. 9 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	12
Anf. 10 ULF KRISTERSSON (M) replik.....	12
Anf. 11 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik.....	13
Anf. 12 ULF KRISTERSSON (M) replik.....	13
Anf. 13 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik.....	13
Anf. 14 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	14
Anf. 15 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik.....	14
Anf. 16 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	14
Anf. 17 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik.....	15
Anf. 18 ANNIE LÖÖF (C) replik	15
Anf. 19 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik.....	16
Anf. 20 ANNIE LÖÖF (C) replik	16
Anf. 21 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik.....	16
Anf. 22 JONAS SJÖSTEDT (V) replik	16
Anf. 23 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik.....	17
Anf. 24 JONAS SJÖSTEDT (V) replik	17
Anf. 25 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik.....	17
Anf. 26 EBBA BUSCH THOR (KD) replik	18
Anf. 27 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik.....	18
Anf. 28 EBBA BUSCH THOR (KD) replik	18
Anf. 29 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik.....	19
Anf. 30 JAN BJÖRKLUND (L) replik	19
Anf. 31 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik.....	19
Anf. 32 JAN BJÖRKLUND (L) replik	20
Anf. 33 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik.....	20
Anf. 34 ULF KRISTERSSON (M)	20
Anf. 35 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik.....	21
Anf. 36 ULF KRISTERSSON (M) replik.....	21
Anf. 37 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik.....	22
Anf. 38 ULF KRISTERSSON (M) replik.....	22
Anf. 39 JONAS SJÖSTEDT (V) replik	22
Anf. 40 ULF KRISTERSSON (M) replik.....	23
Anf. 41 JONAS SJÖSTEDT (V) replik	23
Anf. 42 ULF KRISTERSSON (M) replik.....	24
Anf. 43 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	24
Anf. 44 ULF KRISTERSSON (M) replik.....	24
Anf. 45 GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	24
Anf. 46 ULF KRISTERSSON (M) replik.....	25
Anf. 47 JIMMIE ÅKESSON (SD).....	25

Anf. 48	Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik	25
Anf. 49	JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	26
Anf. 50	Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik	26
Anf. 51	JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	26
Anf. 52	ULF KRISTERSSON (M) replik	27
Anf. 53	JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	27
Anf. 54	ULF KRISTERSSON (M) replik	27
Anf. 55	JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	28
Anf. 56	ANNIE LÖÖF (C) replik	28
Anf. 57	JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	28
Anf. 58	ANNIE LÖÖF (C) replik	29
Anf. 59	JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	29
Anf. 60	JONAS SJÖSTEDT (V) replik.....	29
Anf. 61	JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	30
Anf. 62	JONAS SJÖSTEDT (V) replik.....	30
Anf. 63	JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	31
Anf. 64	JAN BJÖRKLUND (L) replik.....	31
Anf. 65	JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	31
Anf. 66	JAN BJÖRKLUND (L) replik.....	31
Anf. 67	JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	32
Anf. 68	GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	32
Anf. 69	JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	33
Anf. 70	GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	33
Anf. 71	JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	33
Anf. 72	ANNIE LÖÖF (C).....	33
Anf. 73	JONAS SJÖSTEDT (V) replik.....	34
Anf. 74	ANNIE LÖÖF (C) replik	34
Anf. 75	JONAS SJÖSTEDT (V) replik.....	35
Anf. 76	ANNIE LÖÖF (C) replik	35
Anf. 77	EBBA BUSCH THOR (KD) replik	36
Anf. 78	ANNIE LÖÖF (C) replik	36
Anf. 79	EBBA BUSCH THOR (KD) replik	36
Anf. 80	ANNIE LÖÖF (C) replik	36
Anf. 81	GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	37
Anf. 82	ANNIE LÖÖF (C) replik	37
Anf. 83	GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	37
Anf. 84	JONAS SJÖSTEDT (V).....	37
Anf. 85	ANNIE LÖÖF (C) replik	38
Anf. 86	JONAS SJÖSTEDT (V) replik.....	38
Anf. 87	ANNIE LÖÖF (C) replik	39
Anf. 88	JONAS SJÖSTEDT (V) replik.....	39
Anf. 89	TREDJE VICE TALMANNEN	39
Anf. 90	EBBA BUSCH THOR (KD) replik	39
Anf. 91	JONAS SJÖSTEDT (V) replik.....	40
Anf. 92	EBBA BUSCH THOR (KD) replik	40
Anf. 93	JONAS SJÖSTEDT (V) replik.....	40
Anf. 94	JAN BJÖRKLUND (L) replik.....	41
Anf. 95	JONAS SJÖSTEDT (V) replik.....	41
Anf. 96	JAN BJÖRKLUND (L) replik.....	41
Anf. 97	JONAS SJÖSTEDT (V) replik.....	41
Anf. 98	EBBA BUSCH THOR (KD).....	41

Anf. 99	Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik	42
Anf. 100	EBBA BUSCH THOR (KD) replik	42
Anf. 101	Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik	43
Anf. 102	EBBA BUSCH THOR (KD) replik	43
Anf. 103	JONAS SJÖSTEDT (V) replik	43
Anf. 104	EBBA BUSCH THOR (KD) replik	44
Anf. 105	JONAS SJÖSTEDT (V) replik	44
Anf. 106	EBBA BUSCH THOR (KD) replik	44
Anf. 107	GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	45
Anf. 108	EBBA BUSCH THOR (KD) replik	45
Anf. 109	GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	45
Anf. 110	EBBA BUSCH THOR (KD) replik	46
Anf. 111	JAN BJÖRKLUND (L).....	46
Anf. 112	JONAS SJÖSTEDT (V) replik	47
Anf. 113	JAN BJÖRKLUND (L) replik	47
Anf. 114	JONAS SJÖSTEDT (V) replik	48
Anf. 115	JAN BJÖRKLUND (L) replik	48
Anf. 116	EBBA BUSCH THOR (KD) replik	48
Anf. 117	JAN BJÖRKLUND (L) replik	49
Anf. 118	EBBA BUSCH THOR (KD) replik	49
Anf. 119	GUSTAV FRIDOLIN (MP)	49
Anf. 120	Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik	49
Anf. 121	GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	50
Anf. 122	ULF KRISTERSSON (M) replik	50
Anf. 123	GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	50
Anf. 124	JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	51
Anf. 125	GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	51
Anf. 126	ANNIE LÖÖF (C) replik	52
Anf. 127	GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	52
Anf. 128	JONAS SJÖSTEDT (V) replik	52
Anf. 129	GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	53
Anf. 130	JAN BJÖRKLUND (L) replik	53
Anf. 131	GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	53
§ 2	Avsägelse.....	54
§ 3	Anmälan om kompletteringsval	55
§ 4	Meddelande om frågestund	55
§ 5	Anmälan om subsidiaritetsprövningar	55
§ 6	Anmälan om faktapromemorior	55
§ 7	Anmälan om granskningsrapport	56
§ 8	Bordläggning.....	56
§ 9	Anmälan om interpellationer	56
§ 10	Anmälan om frågor för skriftliga svar	58
§ 11	Anmälan om skriftliga svar på frågor	61
§ 12	Kammaren åtskildes kl. 12.09.	61